

XIII. EVF. SZAM 278
(Uj)—Kolozsvar, 1930
december 19 Péntek
5691 EV - Kiszlev 29

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10 szám. Telefon 3-77

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

ESZÓ POLITIKAI NAPILAP

As Uj Kelet az egyetemes or. masetter Robert
és bászági zsidóság politik.
napilapja
Cikkeink utánymoása
forrás megjelölésével en.
meg
Kéziratokat nem küldünk vissza
megőrzésükre nem vállalkozunk

Az ellenzéki padoktól a miniszteri bársonyszékéig

A politikások konzekvenciájáról írva, egy francia filozófus tette azt a találó megállapítást: „Elégetik azt, amit imádtak és imádják, azt, amit elégettek.” Alig mulik el nap, hogy ez az igazság pregnánsan meg ne nyilatkozzék, alig mulik el hét anélkül, hogy alkalmunk ne volna meggyőződni arról a mélyreható különbségről, amely az ellenzéki politikust a bársonyszékben terpeszkedő minisztertől elválasztja. Ha valakinek eszébe jutna összehasonlítani a nemzeti-parasztpárt ellenzékén vallott programját a párt kormányának gyakorlati politikájával és a miniszterek kijelentéseivel, talán meg is döbbenne az inkonzkvenciának ama nagy fokán, amely eléje tárul.

Az adott esetben Madgearu földművelésügyi miniszterre gondolunk, aki az utóbbi időben egyre bizarrabb elmeleteket bocsát utra a parlament szoszékéről. Amikor azt kérdezte tőle az egyik zsidó képviselő, hogy a kormány miért nem lép fel kellő erővel az antiszemita igazgatásokkal szemben, azt válaszolta Madgearu, hogy az antiszemita agitáció politikai akciónak tekintendő s mint ilyen, demokratikus államban, ahol a közsabadságokat tiszteletben tartják, nem akadályozható meg. Most nem akarunk arról beszélni, hogy Madgearu teóriája tiszta rabulisztika és dehogyan is vallja például a szélsőbaloldali agitációról, hogy politikai akciónak tekintendő és demokrácia lévén nem szabad megakadályozni megnyilatkozásait. Hiszen a nemzeti parasztpárti kormány csak az antiszemitákkal szemben örködik oly feltékenyen a közsabadságok felett. Nem erről a nyilvánvaló rabulisztikáról akarunk beszélni. Ehelyett arra a Madgearura gondolunk, aki meglepően hűtör és önértékes filippikát vágott ki annak idején a liberális kormány ellen a szomorú emlékeztető nagyváradi és kolozsvári diákvargásokkal kapcsolatban és aki a liberális kormány lemondását követelte azon a címen, hogy ez a kormány nem képes gátat vetni az anarchikus antiszemita agitációnak. Milyen különbség a nemzeti-parasztpárti akkori harcok főtükára és a Mironescu-kormány földművelésügyi minisztere között!

Most itt van egy másik esett. A kisebbségi statutum ügye. A nemzeti-parasztpárt innepélyesen megfogadta a kisebbségi jogok kodifikálását. A nemzeti-parasztpárti kormány már meg is kezdte a statutum előkészítését. Pop Ghita, a jelenlegi kormány szimpatikus közoktatásügyi alminisztere bejárta az összes európai kisebbséglakta államokat és tanulmányozta mindazokat a jogi, szociális és kulturális intézményeket, amelyek a kisebbségek harmonikus és szabad együttélését biztosítják. Mindezt természetesen azért, hogy a külföldön bevált intézmények Románia földjén is meghonosíthatók legyenek.

Ghita Pop hazatért. Referált Maniunak, az akkori miniszterelnöknek. Maniu bizottságot nevezett ki a kisebbségi törvénytervezet előkészítésére. A bizottság azonban nem állt össze és a statutumnak még a vázlata sem készült el. Igaz, hogy a kormány minden parlamenti szesszió előtt megígérte a tervezet betérjesztését és igaz, hogy mi ezt mindannyiszor el is hittük, ezzel szemben összeült a nemzeti-parasztpárti parlament harmadik ülészaka is, anélkül, hogy a kisebbségi statutum tárgysorozatán szerepelne. Lehetetlen volt fel nem ismerni ebben az eljárásban ugyanazt a gyöngeséget, amelyet a nemzeti-parasztpárt a gyakorlati kor-

Lupu óriási botrányt rendezett a kamara mai ülésén

Adóeltitkolással vádolták meg Madgearut a kamarában

Lupu reprodukálatlan kifejezésekkel illette Pop Csicsó elnököt, aki nem akarta rendreutasítani Madgearut, óriási tumultus támadt, amelynek során a többségi képviselők majdnem megverték Luput

Ujra meginterpellálták a Kormányt a Steward szerződés miatt

Bucuresti-Bukarest, december 18. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ma délután ismét példátlan botrány színhelye volt a képviselőház ülésterme. Leon lupista képviselő az Univerul cikkére hivatkozva, azzal vádolta meg Madgearu földművelésügyi minisztert, hogy évenként kerestül nem fizetett adót és csak az általa elkészített adóeltitkolási törvény megszavazása előtt határozta el magá arra, hogy adóvallomást tegyen. Madgearu örültnék nevezte az interpelláló képviselőt, akit Lupu energikusan védelmébe vett.

Csak egy hajszálon mulott, hogy a

Eltitkolta-e az adóját Madgearu?

Ezután Leon lupista képviselő megy fel az emelvényre és felolvassa azt a cikket, amely az Univerul mai számában látott napvilágot. A cikk szerint

Madgearu 1926, 1927 és 1928. években nem fizetett globális adót s csak 1929 augusztusában határozta el magát arra, hogy globális jövedelméről vallomást tegyen.

Es nehogy a multban elkövetett mulasztásai miatt büntetés érje, gondja volt felvenni az adóeltitkolás elleni törvénybe azt is, hogy mindazokat, akik 1930 február elejéig benyújtják adóvallomásukat, mentesíteni fogják a büntetésektől.

A pénzügyminiszter megvédi kollégáját

Popovici pénzügyminiszter félbeszakítja Leont és kijelenti, hogy egész egyszerűen hazudik a lupista képviselő, midőn ilyen rágalmakat szór Madgearu felé.

— Nem tűrhető el — mondotta Popovici Mihály —, hogy ilyen hazug vádaskodással vonják el a kamara idejét és munkáját a komoly problémák megvitatásától. Madgearu felette áll ezeknek a vádaskodásoknak. A földművelésügyi miniszter a román nemzet disze, akire valamennyien büszkék lehetünk. Leon szót kér, hogy replikázzon Popovici felszólalására s ezalatt megjele-

mányzás egyéb területein is tanusított s amely véleményünk szerint elsősorban lesz az okozója annak, hogy ez a párt rövid idő alatt elveszíti példátlanul állóan nagy népszerűségét. A nemzeti-parasztpárt az ellenzék demagóg támadásaitól tartva, nem merte rászánni magát a kisebbségi kérdés gyökeres és radikális rendezésére, mint ahogyan nem volt ereje sem gazdasági programjának teljes keresztülviteléhez és ahogyan nem mert, vagy nem tudott a korrupció kiirtásához sem hozzáláni. A kisebbségi pártok képviselői természetesen számonkérték a kormánytól a kisebbségi statutumot és valamennyien a válaszfelirat ellen szavaztak. Erre aztán különös dolog történt. Fellállt helyéről Madgearu földművelésügyi miniszter és a világ legártatlanabb hangján jelentette ki a következőket:

— Az urak elfelejtik, hogy időközben más kormány vette át az ügyek irányi-

képviselők nem verekedtek össze és olyan szitkok hangzottak el, amelyek bármelyik utszéli lebujnak is becsületére vált volna.

Napirend előtt Spineanu többségi képviselő javasolja, hogy a napirend előtti bejelentéseket a költségvetés megszavazásáig függeszék fel. (Elnök tiltakozás az ellenzéki padosorokban). Mirescu szociáldemokrata a munkanélküliségről beszél és rámutat arra, hogy az állami és községi intézmények az alkalmazottjaik tömeges elbocsátásával ugyancsak hozzájárulnak a munkanélküliség fokozásához.

nik az ülésteremben maga Madgearu is, akit a többségi képviselők lelkes tapsal fogadnak. Popovici elmondja Madgearunak, hogy mi történt Leon felszólalásával kapcsolatban, mire Madgearu kér szót az elnöktől és a következőket mondja:

Kitör az első botrány

— Méltóságomom aluli volna ezekre a vádakra válaszolni. De nem válaszolok már csak azért sem, mert Leon egész egyszerűen örült.

A többségi képviselők tapsolnak, dr. Lupu azonban magából kikelve ugrik fel helyéről és az elnököt Pop-Csicsó István felé kiáltja:

— Utasítsa rendre Madgearut! Pop-Csicsó István: Most Leon képviselő urat illeti meg a szó. Ha majd befejezte, akkor Ön is felszólalhat a házszabályokhoz.

Leon ismét felmegy a szónoki emelvényre és fenntartja a Madgearu ellen felhozott vádakát.

Miért adta be Madgearu elkésve az adóvallomását?

Madgearu szót kér és kijelenti, hogy bár méltóságán alólinak tartja Leon rágalmaira válaszolni, mégis fel akarja világosítani a kamarát a történetkről.

— 1929-ben — mondotta Madgearu — valóban a szokottnál később adtam be adóvallomásomat, de ez

azért történt, mert a vállalatom nem bocsátotta idejében rendelkezésemre a szükséges adatokat.

Lupu végre szóhoz jut a házszabályokhoz való hozzászólás címén és ismételtén felszólítja Pop-Csicsó Istvánt, hogy utasítsa rendre Madgearut.

Pop-Csicsó nem hallotta a sértést

Elnök: Nem hallottam, mintha Madgearu az örült szót használta volna.

Dr. Lupu (Pop-Csicsó felé): Nem szégyenli magát öreg ember léteire ilyesmit mondani.

Lupu kvalifikálhatatlan sértésekkel illette Pop-Csicsót

Pop-Csicsó István: Nem kérdeztem magától, hogy mi illik és mi nem.

Óriási zaj keletkezik. A többségi képviselők magukból kikelve orditoznak Lupu felé, aki időközben felállt helyéről és a szónoki emelvényről kiabál hol Pop-Csicsó, hol pedig a többségi képviselők felé. Percekig tart a zaj, az elnök hol a csengőt rázza, hol pedig kalapocsal veri az asztalt.

Dr. Lupu (Madgearu felé):

— Maga az én tanítványom volt, de én nem tanítottam magát arra, hogy képviselő kollégáit örültnék nevezze. Vonja vissza, amit mondott.

Madgearu: Véget kell már egyszer vetni annak a rágalomhadjáratnak, a melyet a kormány tagjai ellen indítottak. Betelt a pohár. Nem tűrhetjük tovább, hogy hazug vádakkal illessenek.

Pop-Csicsó István: A földművelésügyi miniszter ur felvilágosításait tudomásul vettem s kérem Lupu doktor urat, hogy ő is vegye tudomásul.

Dr. Lupu: Szóval nem utasítja rendre Madgearut?

Pop-Csicsó István: Nem!

Dr. Lupu: Akkor az egész kamara és az elnök is örültek.

Pop-Csicsó István: Rendreutasítom.

Dr. Lupu: Maga vén hülye!

Irtóztos botrány keletkezik. A többségi képviselők felugrának helyeikről és dr. Lupu felé indulnak. Luput néhány többségi képviselő veszi körül.

(Folytatása a 3. oldalon.)

parasztpárt programja nem azonos Maniu Gyula, a párt vezérének koncepciójával?

Ezekre a kérdésekre nehezen tudott volna válaszolni a földművelésügyi miniszter, anélkül, hogy ismételtén ellentmondásba ne kerüljön önmagával. De nem is ilyen kényes, elvi természetű kérdéseket akart felvetni kijelentésével a földművelésügyi miniszter. Egész egyszerűen egy furesza szófizmával a Maniu-kormányt a Mironescu-kormánytól elválasztó légüres térbe próbálta sibilni a hányatott sorsu kisebbségi statutumot, amely meghalt, mielőtt még megszületett volna. A kisebbségi statutummal pedig sirba került a nemzeti-parasztpártnak egy újabb ígérete, egy ama sok ígéret közül, amelyeket a nemzeti-parasztpárt sietett elégetni a hatalmon és amelyeknek tüzeben ellenállhatatlanul semmül meg az uralmon lévő párt politikai sulya, tekintélye és népszerűsége.

BER
A
garnizon, 2 k.
2 kötet
szága, 3 kötet
denbrook ház,
lyában
12.05: A m.
honvedgyalozg
versenye. 12.25:
elzés, időjárásje
Az Országos Állat
Felolvasza Kones
főjelzés, időjárás
magyar nyelvok
fovarosi Zenekar
gyorító tanfolyam
r irodalom mult-
dr. egyetemi tar-
rie Darré gor-
ersenye. 8: Ko-
ása. 8.30: A ber-
lvü „Bánk bán”
vetítése. Utána:
rásjelentés, hírek
cigányzenekará-
Külügyi Társa-
tana: A cigány-
nek folytatása. —
ttrészletek.
Bank bán című
armonikus hang-
ssern :Die Unga.
oznan. Filharmó-
el est.
hangy.
zeneje.
tar óra.
kus hangverseny.
és Juliska, Schu-
elius: Elégia és
rmekek. Haydn:
n: Szentivánéji
letések
0 és szörme gal-
k, V. Jánky, Fő.
napiaeron veas
yár, Kornis ucca
irjam” rasolnak.
ál Hosszu u. 1.
r egy izléses kézi
sch Böske kézi-
lom u. 16.
rozatlan szobát
oleső ajánlatokat
szép üres szobát
e. Zsidó Nemzeti
p 10.
jt kóser tehen és
gy tehéntől fejt
chwartz Ignácné
Reg. Ferdinand
oba konyha, ese-
d ucca 22.
lvárosban külön-
bát. Ajánlatokat
a kiadóba kérek

Egy orosz emigráns szenzációs nyílt levele Gorkijhoz

„Őn árulást követ el az ellen a szellem ellen, amelynek szabadságát, mint az emberiség legszentebb tulajdonát dicsőítette“

A moszkvai „ipari per“ alkalmával Maxim Gorkij, a világhírű orosz író nyílt felhívást intézett Anglia és Franciaország munkásságához. Erre a felhívásra egy orosz emigráns rendkívül érdekes nyílt levélben válaszolt a „Berliner Tageblatt“ hasábján, mely világszerte óriási feltűnést keltett. A nyílt levelet alant közöljük.

Alekszej Maximovics!

Eppen most érkeztek meg Moszkvából az újságok, amelyek közlik azt az intézett levelet, amit Ön intézett a munkásságához, elsősorban Franciaország és Anglia munkásságához. Ebben a levélben Ön a következőket írja:

„A nyugateurópai kormányok háborúra fegyverkeznek, amely még féltelmesebb lesz, mint az 1914-1918. évi világháború volt. Ismét milliónyi embert akarnak elcímítani és elpusztítani.“

Akarjátok ezt? Hatalmatokban áll, hogy megakadályozzátok. Ti és minden ember, akik még képesek vagytok arra, hogy megértsétek egy új európai háború esztelenjét és gazdaságát. Még rákoppinthatok a kalandorok körmére. Minden eszköztök megvan hozzá. Különösen nektek, Franciaország és Anglia munkásságának kellene azt követelményeket kormányaitól, hogy üzzék ki közelebb az orosz emigránsokat és kapitalistákat, akik el akarják adni a ti kapitalistáitoknak a Szovjet-Unió munkásságát és parasztjait. Ezt a követelést nemcsak minden állam proletáriátusának szolidaritása és osztályközössége alapján kellene hozzatok intéznie, hanem az idegen származású emberek elleni önvédelem természetes parancsa alapján is, akiket munkaadóik és miniszteriek azzal az ígérettel vásárolnak meg, hogy a rablott szármányt egymás közt megosztják és új vérfürdőt idézhetnek elő, amely a ti életetek millióit semmisítené meg.

„Ráismerek Önre...“

Az, hogy a háború barbár dolog, hogy egy új háború kegyetlenség és pusztítás tekintetében a világháborút messze felülmúlja és hogy minden becsületes embernek kötelessége az ellen küzdeni, mind olyan igazság, amit nem lehet elég hangosan hirdetni. Ezekben a mondatokban ismét ráismerek Önre, Alekszej Maximovics, felismerem bennük ugyanazt a Gorkijt, aki az elmúlt háborúban felülmúlhatatlan bátorsággal ítélte el azt az örült, amely a világot elfogta és azt a négy évig üzdött büntényt, amit az a régi versaillesi békediktátum idézett elő, amely lehetetlenné tette Európában a megbékülést.

A háború után s, amikor a bolsevizmus lett az egyedül uralkodó Oroszországban, folytatta Ön a harcát a szellem elnyomása és a tömeges kivégzések ellen. Újságot adott ki, amit a szovjetkormány gyakran elkövetett.

Tiltakozó leveleket intézett Leninhez és személyesen járt közbe a politikailag szabadgondolkodó írók és tudósok ér-

dekében. Most Ön hat esztendő óta Sorrentóban él, ott pompás villában lakik és annak ellenére, hogy halálbüntetés terhe mellett tilos Szovjetországból pénzt kivinni, Ön az egyetlen külföldön élő orosz magánüzemelő, aki nagy pénzeszegetek kap Moszkvából — és dicséretet Sztalin uralmát. Oroszországot a szabadság hazájának mondja, azt hirdeti, hogy ott mindenki a maga ura és Ön — az európeai — megpróbálja, hogy Nyugateurópa munkásaiban sovinszta érzéseket ébresszen és azt követeli, hogy ezek „üzzék ki hazájukból az idegeneket“. Ebben a követelésben

Ön nem tesz különbséget azok között az emigránsok között, akik elleneznek minden katonai intervenciót Oroszországban.

akik végzetlenül helyzetben vannak Nyugateurópában, akik éheznek és nines fedél a fejük felett, akiknek az volt az egyetlen bűnük, hogy nem úgy gondolkodtak az oroszországi helyzetről, ahogy azt Sztalin akarja. Nem választja külön ezeket a monarchista emigránsok amaz elenyészően kis csoportjától, akik nem felejtettek, de nem is tanultak semmit.

A sorrentói villa és az éhező menekültek

A moszkvai perben elhangzott vallomások igazságáról és valótlanosságáról még sok mindent meg fogunk tudni, azonban már most tudjuk azt, hogy — amint már mindjárt az első tárgyalási napon kiderült — két nagyiparos, akikkel a vádlott Ramsin állítólag 1928-ban Párisban tárgyalásokat folytatott, már néhány esztendő óta halott: Riabinszky 1924 július hó 19-én Chamberlainban, Wisnegradezky pedig 1925 május 9-én Párisban meghalt! Tudjuk továbbá, hogy azok kis csoportja mögött, akik készek voltak vallomást tenni, nagyszámú vádlott áll, akik ellen csak akkor folytatják le a per, ha a mostani vallomások és a bíróság ítélete, mint kétségbevonhatatlan bizonyítékok, szolgálnak majd ellenük. Ha kiderült, hogy valójában katonai intervenciót terveztek Oroszország ellen, akkor a legtöbb emigráns csatlakozni fog az Ön tiltakozásához.

Azonban hogyan rágalmazhatja meg az egész világon szétszórt valamennyi emigránst?

Hogyan veheti magának a batorságot, hogy sovinszta érzelmeket akarjon ébreszteni a nyugateurópai munkásságban az „idegenszármazásuk“ ellen? Hogyan követelheti Ön, aki egy sorrentói fényűző villában él, hogy az éhező menekülteket Nyugateurópában még a menedéksziget is megfoszszák? Törődött már az azal, hogy megállapítsa, miből élnek ezek az emigránsok és hogyan élnek? Keresse fel egyszer Berlinben, Párisban vagy Londonban az orosz emigránsok valamelyik segítő-egyesületét —

talán elmegey akkor az öröme sorrentói villájától, ha látja ezeket a keserű szükségben élő írókat és publicistákat, akik közül némelyiknek nem volt kisebb neve Oroszországban, mint Önnek.

vagy azokat az orvosokat, mérnököket, színeseket: azokat az embereket, akik többre becsülik a nyomort és a hajléktalanságot, mint a szellem szolgáló megáláztatását, akinek a szemében a lelkiismeret mindennél előbbrevaló. És tudja-e azt, hogy ezek között az „idegenszármazásuk“ között mennyi kommunista is van, akiknek egyes-egyedül abban áll minden „bűnük“, hogy nem mondanak mindenre igent, amit Sztalin cselekszik

és akik nem tudnak annyira alkalmazkodni Sztalin parancsaihoz, mint Ön? „Szerettem Önben a szabad, független szellemet“

Alekszej Maximovics! Mialatt ezeket a sorokat írom, mély megrendülést érzek mindazok felett az okok felett, amelyek azok irására rábírtak, mert rövid idővel ezelőtt Ön még ifjúságom legszébb emlékeit, a világháború egyik legnagyobb alakját jelentette számomra. Szerettem Önben a szabad, független szellemet és esodáltam Önben az igazsághoz való bátorságot. Az Ön igazságszeretete, amit ellenfelei is tisztelnek, az a példa, amit Ön saját személyével adott — mindezek nem frázisok voltak, hanem a szó együtt járt a cselekedettel. Most pedig azt írja Ön a felhívásában: „Harcba akarnak küldeni benneteket a Szovjet-Unió munkásai és parasztjai ellen, akik megmutatják nektek, hogy milyen jól lehet urak nélkül dolgozni és élni“.

Saját maga számára azonban szívesen választja az olasz Középtenger mellett való életet az oroszországi élet helyett, holott a Krim vagy a Kaukázus éghajlata is ugyanolyan jó gyógyulást nyújtana az Ön gyenge tüdőjének.

1919-ben még szidalmazta a bolsevista uralmat, mivel ez elnyomta a vita szabadságát és kijelentette, hogy egyetlen fegyvert, amit a másképp gondolkozókkal szemben használni engedne, csupán a szellem fegyvere lehet. Most meghajdulja ezt a gondolat szabadságot, számolja azt és még attól sem riad vissza, hogy a nyugateurópai munkásságot fel-

Churchill éles támadást intézett a hindu nacionalizmus ellen

London, december 18. A hetek óta ülésező angol-indiai konferencia tárgyalásai, hír szerint, biztatóan haladnak, noha eleinte az ellenkező érdekek összeegyeztetése szinte lehetetlennek látszott.

A mohamedán delegátusok azt kívánták, hogy új tartomány alakuljon azok a vidékeken, ahol a mohamedánok alkotják a lakosság többségét. Ebben az esetben ugyanis a tervezett új szövetségi parlamentben kellő képviselőkhöz jutnának. Az indus delegátusok hajlandók elfogadni a mohamedánoknak

Csunya fogkő

eltorzítja a legszebb arcot. Kellemetlen szájszag visszatámasztja. Mindkét szépséghibát alaposan el lehet tüntetni a csupa, üdítő Chlorodont-fogpasta esedeg... Ir egyezri használataival. A fogak rövid használat után gyönyörűen csillognak, különösen ha a tisztához a külön erre a célra készített fogmosós sörte Chlorodont-fogkefét használjuk. A fogak közé szorult rothadó ételmaredek, amelyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan elvontathatók. Tegyen kísérletet egy tubus fogpastával, Chlorodont-fogpasta, -fogkefe és -szájrész mindenütt kapható. Csak két-törtről való eszményesítés és „Chlorodont“ marata valón.

viszta kivétel nélkül minden emigráns ellen és ezeket a kapitalistákkal és háborus uszítókkal azonosítsa, holott nagyon jól tudja, hogy milyen érzelmű a legtöbb emigráns és hogy ez az érzelmelemlésükben és könyveikben is világosan kifejezésre jut. Ezzel árulást követ el az ellen a szellem ellen, amelynek szabadságát Ön, mint az emberiség legszentebb tulajdonát dicsőítette és megszégyenítő ellentmondásba keveri magát minden régebbi állításával és elvével.

Ellenállhatatlan, leküzdhetetlen lelki szükség volt számomra, hogy mindezt nyíltan megmondjam Önnek és felhívjam rá minden szabadon gondolkodó Európáéknak a figyelmét, akik nem kétkednek az Ön őszinteségében.

Hosszabb szabadságra fog utazni a bukaresti német követ a Tepes-liga elnökeivel történt konfliktusa miatt

Nem lesznek súlyosabb diplomáciai következményei az affárnak

Bucaresti-Bukarest, december 18. Grigore Filipescu, a Vlad Tepes-liga elnöke és von Mutius bukaresti német követ között konfliktus keletkezett. A konfliktus okát egy levél képezi, amelyet von Mutius küldött egyik németországi barátjának. A levél ismeretlen uton Filipescu birtokába került és annak fényképmásolatát Filipescu lapja, az Epoca ma reggeli száma közli.

A levélben von Mutius a posta autonóm vezérigazgatóságáról is ír. Mint ismeretes, Grigore Filipescu elnöke annak a társaságnak, amely a Morgan-csoport tőkésével a telefonkoncessziót kapta. A levélben a német követ nagyon lekicsinyölőleg és sértőleg nyilatkozik Filipescuról. Azt írja róla, hogy kis kaliberű ember, akit senki sem vesz az országban komolyan. Ez még nem lett volna nagy baj, de ugyanabban a levélben von Mutius valóságos diéshimnuszt zeng Barbu Stirbey hercegről.

Filipescu az Epocában élesen kikel a német követ ellen és követeli a kormánytól, szolgáltasson neki elégtételt a sértés miatt. Hangsúlyozza, hogy von Mutius hivatásán felül belpolitikai dolgokba avatkozik bele.

A bukaresti lapok szerint nagyon valószínűnek látszik, hogy von Mutius nem fogja posztjáról visszahívni a német kormány, de a konfliktus elsimítása érdekében a német követ hosszabb szabadságra fog menni.

Von Mutius egyébként ma délelőtt fogadta a sajtó képviselőit és igyekezett kimagyarázkodni előttük. Kijelentette, hogy a Bukarester Tageblatt főszerkesztőjéhez írott levele teljesen

ezt a követelést, ha az angol kormány határozott ígéretet ad nekik a tervezett új államszövetség keretén belül a tartományi önkormányzat biztosításáról, valamint arról, hogy az indiai hadseregben a jövőben kedvező helyzetük lesz az indusoknak.

Ez a követelés arra bírta Churchillt, hogy egy négyüléssel kikeljen az indiai nacionalizmus ellen és azt hangsúlyozza, hogy az angol kormány a legerélyesebben el kell fojtania a Ghandi-féle mozgalmat.

magántermészetű volt és távolról sem akart az ország belügyeibe beavatkozni. Ami a Filipescuval szemben „kétes személyiség“ kifejezést illeti, ezt ő nem sértő szándékkal írta és legkevésbé sem azért, mintha Filipescu becsületét kétségbe akarta volna vonni.

Kügelgen, a Bukarester Tageblatt főszerkesztője ma nyilatkozatot közöl lapjában. Az újságíró kijelenti, hogy von Mutius az ő lapjának olvasója és mint ilyen, jogában áll tetszésének vagy nemtetszésének kifejezést adni a lapban megjelent cikkekről. A német követ intervenciójának azonban semmilyen hivatalos jellege nem volt.

Minden kérdésre feleletet ad a

A GÉNIUS KIS LEXIKONA (1931)

Teljes idegen szavak szótára, sport, filozófia, jog, közgazdaság, technika, stb minden szaváról felvilágosít 40.000 cikk, 800 kép, 64 műmelléklet mert az eddigi 560 lejes bolti ár helyett ára fűzve 20 lej, kötve 240 lej

KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Ceauspelláci

(Folyt) Valóságos köben

Lupu a szitkokat sz

A botránynya lépése vet vé képviselőket.

Roscutet lil tak vagyunk kül, hogy tud

Spineanu Mega marha, laszfeliratot

Most a liber dokat, miköz megzavazzák feliratot. Ezut viselő kapja a szerződés ügy előját. Elmond kedvező ajánl földi érdekelt hozatalára, de a Stewart-szer domben foglal bizottság kifog több pontját, a ellenére megkö

Lupu és Leon egy képviselővel a Lupu háta mög gatni a parasz pillanatban Lu követelte, hogy

vigyék el on külö

A többségi képy az illetérmét é lenlétében feje Ceausoglu.

A szenátus ül kozik Varlam ülesen tett azon ha a választfelin ges szöbeszéd k mondja, hogy h lalt fel a válasz nyan közülök hozzá a politik sekhez.

Dr. Simion T tor a kataszteri kéri a földműve Gurie püspök me püspökség me ellen.

Egy szenátor elnök közli, hogy kusok szobrait a tárterembe hely az megnézheti ö

A korr jelöltet lista jel

Bucaresti-Buk A kamarában te fejezése után r Mihalache, Madá Tilea miniszterek választókerületek vezetőinek elnök időközi választás között. Condeser miniszter, akit sz kijelentette, hogy mot, Csernovicba szocialista halála képviselői mandá állit ellenjelöltet után a választási Csernovicban egy cialistáknak jutta

MEG Jaroslá

világhírű szatirik

SV

II. része is, ára Kapható az UJ talyá

Hirdessen a

Koiozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság CLUJ, P. Unirii (Mátyás kir.-tér) 7.

Betéteket előnyös kamattal fogl el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

FIÓKJAI: Dés, Dicsősémtárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyváradon és Temesváron.

Saját tőkéi 143 millió lei

AFFILIÁLT INTÉZETEI: Torda-aranyosmegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Alsóféhérmegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Szt.-Kereszturon, Szászrégenvidéki Takaré- és Hitel Rt. Szászrégenben és Népbank Rt. Bánffyhadon, Szamosújvári Hitelbank Rt. Szamosújváron.

Minden bankügyletet a legelőnyös bben végez!
Aruraktárai a vasut mellett.

fogkő

Kellemetlen szájszag... fogkő... Chlorodont

Ceausoglu interpellációja a Stewart-ügyről

(Folytatás az 1-ső oldalról.)

Valóságos közelharc keletkezik, miközben

Lupu a legreprodukálhatóbb szitkokat szórja a többségi képviselők felé.

A botránynak Pop-Csieső István közbelepése vet véget, aki felhívja a többségi képviselőket, hogy menjenek szavazni.

Rosecut liberális: Hát mi az, elemisták vagyunk? Megyünk szavazni anélkül, hogy tudnók, mire?

Spineanu (többségi): Maga süket? Maza marha, nem hallotta, hogy a választékosat kell megszavazni? Most a liberálisok kezdik verni a padokat, miközben a többségi képviselők megszavazzák részleteiben is a választékosat. Ezután Ceausoglu Lupista képviselő kapja meg a szót és a Stewart-szerződés ügyében fejt ki interpellációját.

Lupu megint verekedni akar

Ceausoglu interpellációja közben Lupu és Leon egy Birtolom nevű többségi képviselővel akadnak össze. Birtolom Lupu háta mögé ült és igyekezett esztitgatni a parasztpárt vezérét. Egy adott pillanatban Lupu felugrott helyéről és követelte, hogy

vigyék el onnan Birtolomot, mert különben megveri.

A többségi képviselők rendre elhagyták az üléstermet és alig husz képviselő jelenlétében fejezte be interpellációját Ceausoglu.

A szenátus ülése

A szenátus ülésén Stefan Graur tiltakozik Varlam szenátornak az elmúlt ülésen tett azon kijelentése ellen, mint ha a választékos vita üres és fölösleges szöveg lett volna csupán. Elmondja, hogy harmincegy szenátor szólalt fel a választékos vitában s néhányan közülük igen alaposan szólnak hozzá a politikai és gazdasági kérdésekhez.

Dr. Simion Tamás kolozsvári szenátor a kataszteri munkálatok siettetését kéri a földművelésügyi minisztertől. Gurie püspök tiltakozik a beszarabiai püspökség megszüntetésének terve ellen.

Egy szenátor kérdésére végül Bratu elnök közli, hogy elhunyt román politikusok szobrát az ülésteremből a kágyv tarterembe helyezték át és aki akarja, az megnézheti őket ottan.

A kormány nem állít ellenjelöltet Csernovicban a szocialista jelöltnek

Bucuresti-Bukarest, december 18. A kamarában tegnap este az ülés befejezése után megbeszélést tartottak Mihalache, Madgearu, Voicu, Nitescu, Tilea miniszterek és a megüresedett választókerületek kormánypárti szervezeteinek elnökei. Az értekezlet az időközi választások jelölésével foglalkozott. Condeescu tábornok hadügy-miniszter, akit szintén jelölni akartak, kijelentette, hogy nem vállal mandátumot. Csernovicban, ahol Pistiner dr. szocialista halálával üresedett meg a képviselői mandátum, a kormány nem állít ellenjelöltet a szocialistáknak, miután a választási kartell annak idején Csernovicban egy mandátumot a szocialistáknak juttatott.

MEGJELENT Jaroslav Hasek világhírű szatirikus-humoros regényének a SVEJK II. része is, ára 95 lej (és portó.) Kapható az UJ KELET könyvosztályában. Hirdessen az Uj Keletben

A zsidó diákokotthonok az idén is megkapják az államsegélyt

Fischer József intervenciója Costachescu miniszternél a hitközségek szubvenciójának redukálása ellen

Bucuresti-Bukarest, december 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Dr. Fischer József országgyűlési képviselő ma délelőtti audiencián jelent meg Costachescu közoktatásügyi miniszter előtt. Dr. Fischer József felhívta a minisztert, hogy a súlyos anyagi nehézségek ellenére se redukálja a zsidó felekezetnek eddig juttatott tízmillió lejes állam-

segélyt, annál is inkább, minthogy a zsidóság a többi felekezethez viszonyítva, még a tízmillió lejes segély fenntartása esetén is inferiörus helyzetben lesz.

Fischer József dr. ezután kérte a közoktatásügyi minisztert, hogy iktasson be a költségvetésbe egy bizonyos összeg-

szegyet a zsidó diákménzák és diákokotthonok támogatására. A közoktatásügyi miniszter azt válaszolta, hogy ezt a kérést nem teljesítheti, de éppugy, mint az elmúlt esztendőkből, az idén is módját fogja ejteni annak, hogy a zsidó diákokotthonokat támogatásba részesíthesse.

Popovicu miniszter már 1800 lejjel is megelégszik tizezer lej helyett ...

Az utlevéllilleték felemelése alkotmányellenes, mert az alkotmány minden polgárnak biztosítja a mozgási szabadságot

Egy bukaresti jogi professzor fellünléstkeltő cikke az utlevél merényletről

Bucuresti-Bukarest, december 18. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti lapok egyöntetien fenntartják a Luptának azt az értesülését, hogy a kormány lemondott a utlevéllilletékek horribilis megdrágításáról és amennyiben a kormány mégis ragaszkodik az állam utlevéllilleték jóvedelmének a fokozásához, úgy legfeljebb a jelenlegi illetékek háromszorosára fogják az ut-

levél árát felemelni. A bukaresti lapok azonban és közöttünk Gafencu volt alminiszter lapja, az Argus is, egyhanguan tiltakoznak bármily féle emelés ellen, sőt Florescu volt igazságügyi miniszter lapjában, az Omul Liberben a bukaresti egyetem jogi fakultásának egyik professzora, Constantin Sipson azt fejt ki, hogy az utlevéllilletékek felemelése alkotmányellenes.

Az alkotmány — írja cikkében Sipson professzor — az állam minden egyes polgárának biztosítja a teljes mozgási szabadságot. Nemcsak az utazás fizikai megakadályozása alkotmányellenes tehát, hanem minden olyan eszköz, amely az állampolgár mozgásszabadságában akadályozza, így tehát az utlevelekre kivetett prohibítív illetékek is.

A bukaresti diákok szerint nem a diákok, hanem rendőrtársai sebeztek meg Fota közrendőrt

Mardarescu erélyes fellépésére tartóztatták le a diákokat

Nem érdekel, hogy diákok tüntetnek-e vagy sem. Egyszerűen közönséges kihágást követtek el és megszegték a törvényt és a rendfenntartási intézkedéseket. A bűnösöket a törvény paragrafusai értelmében fogjuk kezelni és az ügyészségre kísérjük át őket.

A tüntetők névsora

Az ügyészséghez átkisért tüntetők névsora a következő: Stelean Popa elsőéves joghallgató, Vlad Constantin másodikéves joghallgató, Chiruta Marin elsőéves hallgató, Alexandru Mirescu a földművelési akadémia elsőéves diákja, Eugen Dinca a kereskedelmi aka-

démia elsőéves hallgatója. Stan Iorga az Averescu-pártklub alkalmazottja. Constantin Petru foglalkozás nélküli.

Nem a diákok használtak revolvvert

A letartóztatottak ellen hatóságsértés, közveszélyhöz, hatóság elleni erőszak, valamint súlyos testisértes címén indítják meg az eljárást. A diákok ügyében a tárgyalást a hetedik kerületi bukaresti járásbíró tartja meg.

A diákoknak egy küldöttsége megjelent a Cuvantul szerkesztőségében és kijelentette, hogy a diákok nem használtak revolvvert. Fota rendőrt saját társai sebesítették meg.

A Londonba érkezett Goldwyn szerint a hangos- és némafilm csatája még egyáltalán nem dőlt el

Az United Artists irót és darabot keresni jött Európába

London, december 18. S. Goldwyn, az United Artists elnöke az angol fővárosba érkezett, ahol a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy ezúttal nem színészeket felkutatni jött Európába, hanem irót és darabot, mert ezekben van vállalatának hiánya. Goldwyn szerint a néma és hangosfilm csatája még egyáltalán nem dőlt el. Nagy elismeréssel és szeretettel

szólt Chaplin új darabjáról, Az uccai lámpák-ról és hangoztatta, hogy éppen ez a darab is meggyökerezett benne a meggyőződést, hogy még sok némafilm fog az idők során a közönség elé kerülni, bár a termelés túlnyomó többsége ezentul is hangosfilm lesz. Az amerikai filmvállalat elnöke a továbbiakban ismertette azt a tendenciát, hogy Amerikában kezdenek megszűnni az ötezer főnyi közönségre berendezett óriási filmszínházak, ami természetesen annak tulajdonítható, hogy a hangosfilmhez a teremnek is idomulnia kell és ez a filmfajta nem bírja el az óriástermeket.

A magyar-cseh vámkonfliktus következményei. Prágából jelentik: A kereskedelmi és iparkamara közlése szerint a magyar rendelők cseh textilgyári vállalatoknál a megrendelések egész sorát visszavonták a beállott kereskedelmi szerződése kívüli állapot miatt.

Még csak három napig vásárolhatja meg karácsonyi összes ajándékait hallatlanul olcsó árban a Farkas ucca 2 alatt levő Ellenzék karácsonyi vásárján Minden nap ingyen kávé, pompás látni valók!!! Tombola Belépődij nincs!

Érdekre ad a MEXIKONA (1931) szótára, sport, fiáság, technika, stb felvilágosít 64 műmelléklet és bolti ár helyett kötve 240 lej UJ KELET ALYABAN

Hogyan kell kitölteni a népszámlálási ivateket a december 29-i összeíráshoz

Minden zsidó vallja magát zsidó nemzetiségűnek!

A népszámlálásról szóló s a Monitorul Oficial 1930. számában megjelent törvény értelmében az összeírás ivatekbe, az 1930 december 28-iki éjjeli 12-kor kezdődő állapot veendő fel, vagyis az 1930 december 29-iki tényleges állapotot kell feltüntetni. Azok, akik eddig az óráig meghaltak, nem irandók be, de aki 1930 december 29-én éjjeli egyneked egykor született, már szerepel az összeírásban.

A kézbesített ivateket pontosan és lekiismeretesen kötele mindenki kiállítani s aki erre képtelen, annak ívét az összeszedéskor a számlálóbiztos tölti ki a fél által bemondott lekiismeretes adatok alapján, tehát senkinek sem szabad félnie, vagy magát megfélemlítenie hagynia az igazságos adatok bevallásában.

A népszámlálási iv legfontosabb rovata a nemzetiségi rovat. Ez a rovat jogforrás lesz a romániai zsidóság számára és minden zsidónak önmagával és a népével szemben legszentebb kötelessége, hogy zsidónak vallja magát a nemzetiségi rovatban.

Az ivatek először a családfő, a férj, aztán a feleség és ezek után a gyermekek kor szerint és végül az alkalmazottak irandók. A férfiak mindig megelőzik a nőket a beírás sorrendjében.

A keresztnévet a második s a családi nevet a harmadik rovatba kell írni.

A negyedik rovatba a családtagok helyzete irandó, azaz beirandó, feleség, gyermek, anya, unoka stb., aszerint, hogy milyen a viszony a családfőhöz.

Az ötödik rovatba beirandó, hogy a beírt személy jelen van-e a községben vagy városban avagy eltávozott és azt, hogy hova.

A hatodik rovatba kell jelezni függetlenes vonallal, ha az illető férfi.

A hetedik rovatba ugyanis jelendő, ha az illető nő.

A nyolcadik rovatba a kor irandó, még pedig úgy, hogy aki például betöltötte a huszadik évét, az huszonegyet ír, aki 40 éves és egy napos, az már 41 évesnek írja be magát. Az egy évvel fiatalabb gyermekek korát hónapok szerint kell beírni, úgy a három hónapos és négy napos gyermek már négy hónaposnak veendő.

A kilencedik rovatba az a hely irandó, ahol az illető született, például Cluj és rögtön utána a tizedik rovatba beirandó annak a megyének a neve, amelyikben a község van, külföldieknél az ország neve is kiirandó.

A tizenegyedik rovatba a családi állapot tüntetendő fel ily formán: nőtlen, házas, özvegy, elvált. A gyerekek nőtleneknek irandók.

A 12. és 13. rovatot csak a férjes, elvált, özvegy nők válaszolják meg. Feltüntetik, hány gyermekük van, hány halt meg, ha nincs, nulla irandó.

A 14. rovatba a vallás irandó így: mozaic.

A tizenötödik rovatba az anyanyelv irandó be, vagyis az a nyelv, melyet szüleitől beszélt vagy beszél az illető így: maghiar vagy germană, vagy idis.

A tizenhatodik rovatba irandó, hogy ért-e románul, beszél-e.

A tizenhetedik rovatba a nemzetiség irandó így: EVREU.

A tizennyolcadik rovatba az állampolgárság irandó így: román. Az idegen állampolgárok beírják az országot, ahová tartoznák.

A tizenkilencedik rovatba beirandó az irni-olvasni tudás bármely nyel-

ven, de aki csak irni, vagy csak olvasni tud nemmel felel.

A huszadik rovatba a végzett utolsó iskola irandó így: 4 clase primare, vagy 3 ani de universitate stb.

A huszonegyedik rovatba a foglalkozás irandó így: comerciant, tinichigiu, medic, stb.

A huszonkettedik rovatba a foglalkozás neve irandó például muncitor, sef de atelier, stb. Ha a nők külön foglalkozást üznek, az beirandó.

A huszonharmadik rovatba az a vállalat irandó, ahol alkalmazva van a fél, megjelölve az üzem helyét is.

A huszonnegyedik rovat az iránt érdeklődik, akiknek nincs foglalkozása, ide ennek oka irandó például vak, munkahiány stb.

A huszonötödik rovatba a mellékereset irandó.

A huszonhatodik rovat a megjegyzéseké és a testi fogyatkozásoké például orb; surd, stb.

Poincaré állapotában lényeges javulás állott be

Stegg kormányja megtartotta az első minisztertanácsot

Párizs, december 18. Boitin dr. Poincaré háziorvosa szerint a volti miniszterelnök állapotában lényeges javulás állott be, úgy, hogy hamarosan talpra állása remélhető. Az esti órákban kiadott orvosi jelentés szerint a volt miniszterelnök lázmentes, érve-rese rendes, a javulás állapotában tovább tart. Doumergue elnök ma titkára utján és Quimones de Leon párizsi spanyol nagykövet a spanyol uralkodópár képviselőjében a beteg lakásán érdeklődtek Poincaré helyzetéről.

Párizs, december 18. A francia kormány Steeg elnöklete alatt minisztertanácsot tartott, amelyen a törvényhozás esütörtöki ülései elé terjesztendő kormánynyilatkozat szövegét állapították meg. Csütörtök délelőtt az Elysée-palotában kormánytanács végzi a kormánynyilatkozaton a végső simításokat.

A szenátusban Cheron igazságügy-miniszter, a kamarában Steeg miniszterelnök terjeszti elő a kormánynyilatkozatot.

A munkanélküliek millióinak növekedésével egyenes arányban csökken a németországi milliomosok száma

A műkincsek aukciós árai 50 százalékkal csökkentek. Lemorzsolódtak a sztár-jövedelmek

Berlin, december 18. Berlin külső képén még a legélesebb szem sem pillantja meg a viszonyok változását. Az üzletekben a legfinomabb áruk, a mulatóhelyek zsufolva, ragyogó kivilágítás, roppant forgalom. De mindez csak külsőség. Ha kissé a dolgok mélyére tekintünk és nemcsak az ismert adatokat, a munkanélküliek számát, a kényszeregyezséget és a bérlőre hiába

váro lakásokat, üzlethelyiségeket vesz szűk figyelembe, hanem összegyűjtünk néhány ismeretlenebb számot is, egészen más kép bontakozik ki, mint amit Berlin lüktető élete az idegen elé tár. Az autókerekedelem forgalmának 35 százalékos esökkenését talán még meg lehet speciális okokkal magyarázni. De az elszegényedés valódi mértéke — paradoxul hangzik ugyan

— elsősorban a leggazdagabbaknál szemlélfető.

Egy most megjelent statisztika — a birodalmi külügyminisztérium adta ki — a német milliomosok számát közli. Négyezer ember van Németországban, akiknek vagyona az egymillió márkát meghaladja. Tekintélyes szám, irigylésreméltóan hangzik. De egyszerre más benyomást kapunk, ha összehasonlítjuk a legujabb számadatakat a békebeli statisztikával, 1914-ben Németországban tizezernél több milliomos volt.

Poroszországban egymagában több milliomos volt

Egyedül Poroszországban kétszerannyi milliomos élt, mint ma a birodalom egész területén. A háboru vége óta a milliók tulajdonosainak száma szinte hónapról-hónapra csökkent. Az utolsó három évben a esökkenés rohamos lett. Ma Berlin egész területén már csak 325 adófizető rendelkezik egy milliót meghaladó vagyonnal. Berlin után következő leggazdagabb város, Hamburg 150 millióossal büszkélkedik, Frankfurt a gazdag pénzemberek városa 88 millióossal a harmadik de a két előbb említettél nagyobb lakossága München 79 millióossal kénytelen meglegedni.

Más. Még néhány hónappal ezelőtt tüneményes sikerrel jártak a Berlinben rendezett aukciók. A szovjetkincesek elárverezése, a Figdor-aukció jával tullepte a milliók határt a kikialtási árat sokszorososan túllélték, az eredmény felülmúlt minden várakozást. Tegnap az egyik legnagyobb műkereskedő cég közölte, hogy a következő aukcióknak már kinyomtatott katalógusai érvénytelenek, illetve az abban foglalt árak 50 százaléka az új kikialtási ár. Hogy mennyire jogos volt ez a pár hónappal ezelőtt még elképzelhetetlen művelet, azt bizonyítja a Cassirer cég legutóbbi árverése, melyen az aukcióba bocsátott elsőrangú képek fele nem érte el a limitet.

A lecsuzzott sztárok

Berlin még egy esztendővel ezelőtt az amerikai óriási gázzikkal konkuráló páratlan színészjövödelmek városa volt. Egy-kétezer márkás fellépési díjak nem tartoztak a ritkaságok közé. A sztárok mereven ragaszkodtak horribilis fizetésekhez, de a színigazgatók nem bírták tovább a tempót. Az operaházak kezdtek meg a leépítést és minapi határozatukkal 650 márkával maximálták a fellépési díjakat. A prózaszínházak következnek soron és a színházigazgatók mostani tanácskozásai a viszonyok kényszerítő hatása alatt még ennél is alacsonyabb határt fognak megállapítani.

Ha mindehhez még hozzávesszük, hogy a német olimpiai bizottság tegnap tartott ülésén leszögezte, hogy a los-angelesi olimpiászon való részvétellel az eddigi körülmények között majdnem kivihetetlen és még hatalmas állami segítség mellett sem tudják előteremteni azt a 3000 márkát, mely egy-egy sportember kiküldéséhez szükséges, már talán látjuk, hogy miképpen vonul végig a gazdasági válság Németország egész társadalmi és kulturális életén.

Három és fél millió munkanélküli bizonyára szomorubb adat, mint a milliomosok negyedére esökkenett száma. De ez a két véletlet mégis együvé tartozik.

— **Lemondott a görög belügyminiszter.** Párizsból jelentik: Athéni jelentés szerint Sideris görög belügyminiszter beadta lemondását. A miniszter a kegyetárasak tulmagas bizottsági megállapítása miatt hagyta oda állását.

— **Az amerikai szenátus elhalasztotta a döntőbírósi jegyzőkönyv ratifikációs vitáját.** Washingtonból jelentik: A szenátus elhatározta, hogy a hágai döntőbírósi igénybevételét célzó jegyzőkönyvhöz csatlakozás ratifikációs vitáját jövő évi decemberig elhalasztja, a mikor is az új törvényhozás fog a kérdéssel foglalkozni és döntését meghozni.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

CLUJ, CAL. REG. FERD 7 SZ.
Főköntézetek: Dej-Dés, Beclean-Betlen, Cehul-Silvaniei-Szilágycseh Jibou-Zsibó, Zálau-Zilah. Affiliált intézetek: A Nagynyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T., Aiud-Nagynyed és ennek Uioara-Marosujvári főköntézetek

Saját tőkék 60 millió lej

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl

Engedélyezett devizahely!

AZ ANTISEPTIKUS
ESZKÖZ AMELY VILÁG
HIRNÉMNEK ÖRVEND A

VALDA PASTILLA

AMELY ELTÁVOLITJA ÉS
LEGYÖZI A

TOROKFAJDALMAKAT, KÖHÖGÉST, MEGHÜLEST, VALAMINT A RÉGI VAGY ÚJ TUDÓSÁJKAT, CHATARSÓKAT, ASTHMÁT, INFLUENZÁT, STB.

A DOBOZ FAC-SIMILIE

KAPHATÓ MINDEN
GYÓGYSZERTÁSBAN
ÉS DROGUERTÁSBAN

Fény sűrű

A köd idejévénté szá

London, de város fölé s dett, amely a be vonta, de ter magasság színe közelék nek. Az emb tokzatosságát lönös termés sokan olyan motorzugasá gépek mun az áthatlan hogy a fa

Kétm a me

A ba
Bucuresti (Az Uj Kel resti lapok a mezőgazdasági szának kérdés ledik. Ismerd asági szak Manoiilescu é nézeteltérése kérdésben. M javasolta, ho sait az álla vertálják, m pontot képnem szabad goruan ma erőszakosan pénzügymin tervezetet d ciliáns közé Manoiilescu

Alfonz

Még mi A király

Párizs, d tárvidekről a határozat megszűnt. lépni a hat árforgalom spanyolors határállom kapkodták lassák, mit nyolországi sajtóorganu

gazdagabbaknál
statistika —
minisztérium adta
mosok számát
van Németor-
ona az egymil-
n. Tekintélyes
n hangzik. De
ást kapunk, ha
újabb számadá-
sztikával, 1914-
izezernél több

an egymagában
s volt

zágban kétszer-
mint ma a biro-
A háboru vége
osainak száma
ra csökkent. Az
esökkenés roha-
egész területén
tő rendelkezik
dó vagyonnal.
ő leggazdagabb
0 milliómossal
urt a gazdag
8 milliómossal a
5bb említettél
űnehen 79 mil-
negelegedni.

ónappal elévőtt
ártak a Berlin-
A szovjetkin-
gödör-aukció jó-
határt a kikiál-
tullicitáltak, az
inden várakó-
ik legnagyobb
lte, hogy a kö-
ár kinyomtatott
nek, illetve az
százaléka az új
mennyire jogos
pal elévőtt még
elet, azt bizo-
legutóbbi árve-
óba boesított el-
em érte el a li-

esaszott szlárók

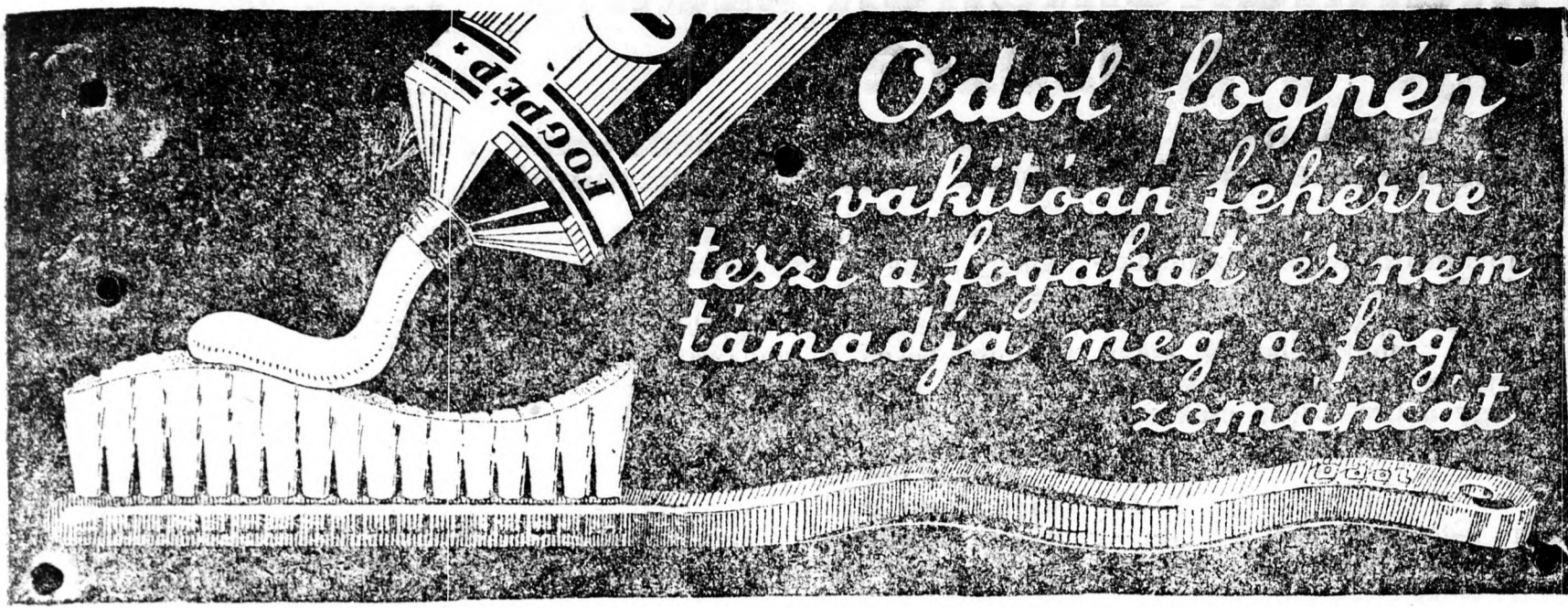
ztendővel elévőtt
zszikkal konkur-
övedelmek váro-
márkás fellépési
a ritkaságok kö-
en ragaszkodtak
z, de a színigaz-
íbb a tempót. Az
meg a leépítést
kál 650 márká-
lépési díjakat. A
kezneki soron és
ostani tanácsko-
nyyszerítő hatása
nesonyabb határt

ég hozzávesszük,
ai bizottság tes-
szögezte, hogy a
zon való részvé-
ilmények között
en és még hatal-
mellett sem tud-
a 3000 márkát,
mber kiküldésé-
alán látjuk, hogy
égig a gazdasági
egész társadalmi

lő munkanélküli
b adat, mint a
re csökkent szá-
let mégis együvé

rög belügyminisz-
k: Athéni jelentés
A belügyminiszter
A miniszter a ke-
bizottsági megállá-
da állását.

nátus elhalasztotta
zökönyv ratifiká-
tonból jelentik: A
hogy a hágai dön-
elét célzó jegyző-
ratifikációs vitá-
erig elhalasztja, a
nyhozás fog a kér-
döntését meghozni.

Fényes nappal sűrű fekete köd ereszkedett le Londonra, mely az uccákat valóságos éjjeli sötétségbe vonta

A köd idején Glasgowban a halálozások száma 100 százalékkal emelkedett. Az angol vasutak évente százötvenezer fontot költenek a köd miatt

London, december 18. Az angol főváros fölé sűrű fekete köd ereszkedett, amely az uccákat éjjeli sötétségbe vonta, de csak mintegy ötszáz méter magasságban kezdődött s a föld színe közelében nyoma sem volt ködnek. Az emberek már mindenfelé tiltakozást magyaráztak bele a különös természeti tűneménybe s voltak sokan olyanok is, akik repülőgépek motorzugását hallották s ködképző gépek munkájának tulajdonították az áthatlan ködöt. Utóbb kiderült, hogy a fantasztikus magyarázatok

nem állják meg a helyüket. Természeti tűneményről van szó, mert a légügyi minisztérium és a légi közlekedési vállalatok megállapításai szerint is a kérdéses időben egyetlen repülőgép sem gyakorlatozott, vagy végzett repülést London felett. London, december 18. Az angol nemzeti füstellenes liga kimutatta, hogy az egy hét előtti sűrű ötnapos köd idején Glasgowban a légzőszervi betegségek által okozott halálozások száma száz százalékkal emelkedett és Manchesterben tizenhét ködös napon

570 halottja volt a légzőszervi megbetegedéseknek. Szakértők kiszámították azt is, hogy a vasutak évenként 150 ezer fontot költenek ködjelző robbanó patronok beszerzésére. Minden vállalat állandóan legalább félmillió patronot tart raktáron. Az évi fogyasztás átlag két millió patron. Jelentékeny összegre rug a ködös időben alkalmazott örök és fákvavivők fizetése és az elmaradt forgalomtöbbletből származott kár.

Rétmilliárd 600 millió lej alaptőkével alakul meg a mezőgazdasági tartozásokat konvertáló bank

A bank 10 százalékos kamatot fog a hitelezőknek fizetni a konvertált kölcsön után

Bucaresti-Bukarest, december 18. (Az Új Kelet tudósítójától.) A bukaresti lapok arról számolnak be, hogy a mezőgazdasági tartozások konvertálásának kérdése a megvalósuláshoz közeledik. Ismeretes, hogy a kormány gazdasági szakértői, elsősorban pedig Manoilescu és Madgearu között, súlyos nézeteltérések merültek fel ebben a kérdésben. Manoilescu tervezetében azt javasolta, hogy a földművesek tartozásait az állam garanciája mellett konvertálják, míg Madgearu azt az álláspontot képviselte, hogy az államnak nem szabad a hitelezők és adósok szigorúan magánjellegű jogviszonyába erőszakkal beavatkozni. Popovici pénzügyminiszter erre egy harmadik tervezetet dolgozott ki, amely a konzervatív középútat képezte Madgearu és Manoilescu javaslatai között. Ezt a

tervezetet a kormány gazdasági szakértői hosszasan megvitaták és Manoilescu néhány módosító indítványával kiegészítve keresztülvihetőnek találják. A „Lupta” értesülése szerint a konvertálási bank létesítéséről szóló törvényjavaslatot már el is készítette a pénzügyminiszter, sőt az sem látszik lehetetlennek, hogy a javaslatot még január elseje előtt meg fogja szavazni a parlament. A tervezet értelmében a bank kötelevényeket fog 2 milliárd lej névértékben kibocsátani. Ez az összeg, valamint 600 millió lej készpénz fogják a bank alaptőkéjét képezni. A konvertálási bank békés megegyezés alapján át fogja venni a hitelezőktől a mezőgazdákkal szemben fennálló követeléseiket, amelyek ellenében részint pénzt, részint pedig kötelevényeket fog a hitelezőknek adni. A konvertálás-

nál elsősorban azokat a hitelezőket veszik figyelembe, akik követeléseik összegének nagyobb részét hajlandók a banktól címletekben elfogadni. A konvertálási bank 10 százalékos kamatot fog a hitelezőknek fizetni a konvertált kölcsönök után. Amennyiben a hitelezők nem hajlandók követelésüket átengedni, úgy a konvertálási bank hajlandó lesz girojával garantálni a mezőgazdák tartozásait, amennyiben a hitelező kilenc százalékra szűkíti le a folyósított kölcsön kamatát és megfelelő hosszulejű garántát biztosít az adósok. A „Lupta” értesülése szerint a kétmilliárd lej értékű kötelevények elhelyezése biztosítva van és a 600 millió lej készpénz is a konvertálási bank rendelkezésére áll.

Alfonz spanyol király:

„Magamtól nem mondok le az uralomról, akiknek köztársaság kell, harcoljanak érte”

A „Daily Express” szerint a spanyol nép izgatott hangulatban él, gyűlöli a mai rezsimet és készül a végső leszámolásra

Még mindig ellentmondók a spanyolországi helyzetről beszámoló jelentések. A királyi palotát gépfegyveres tagok őrzik

Párizs, december 18. A spanyol határvidékről érkezett jelentések szerint a határzár ma Spanyolország felől megszűnt. Utlevéllel már újra át lehet lépni a határt mindkét irányban. Az áruforgalom is megindult. Számos spanyolországi utas érkezett a francia határállomásokra, ahol mohón szétkapkodták a francia lapokat, hogy lássák, mit ír a külföldi sajtó a spanyolországi eseményekről. A külföldi sajtóorgánumokat még tegnap sem

engedték be Spanyolországba. Az ostromállapotot még nem függesztették fel, de a spanyolok jobbra Északspanyolországba szorítottak. A párizsi lapok hendaye-i táviratok alapján néhány északspanyolországi összeütközésről számolnak be. Vigóban republikánus fiatalemberek nagyobb csoportja megrhamozott egy kolostort, a szentképeket elégették és a berendezés nagy részét összetörték.

Bilbao pályaudvara ellen is támadást intéztek a spanyolok, de ezt sikerült visszaverni és a forgalom fenntartását biztosítani. Délben csak Seguraban és Alicanteban voltak kisebb zavargások. A spanyolországi helyzetről érkező hírek ma is részben ellentmondók, úgy, hogy még mindig lehetetlen a tisztánlátás. A kormány külföldre intézett jelentései hangoztatják, hogy rend és nyugalom van az országban,

ezzel szemben a londoni Daily Express sansebastiani munkatársának jelentése alapján azt írja, hogy a lakosság izgatott hangulatban él, gyűlöli a mai rezsimet és nagy elszántsággal készül újabb mozgalmakra.

A spanyolok jelentőségét a lap szerint nem kell alábecsülni. Madridban a királyi palotát megbízható, válogatott csapatok őrzik, minden szálalás-re gépfegyveres osztagok állanak lövésre készen és az uccákon a fővárosban mindenütt esendőrszakaszok cirkálnak. Szigorú őrzésben részesülnek a minisztériumok és a miniszterek lakásai is.

Nem lehet tudni, nem áll-e szoros összefüggésben a spanyolországi katasztrófális vonatóösszeütközés is, amely Cantabriában a Vigo-Sansebastian közötti vasútvonalon történt,

amelynél gyors és tehervonat karamboljánál 17 utas életét veszítette és mintegy harmincan megsebesültek.

London, december 18. A Daily Express madridi jelentése szerint több ezer főre tehető a forradalmi megmozdulásokkal kapcsolatban letartóztatott spanyol politikai foglyok száma. A madridi királyi palotát háromszoros gépfegyveres őrség őrzi. A lap közli az uralkodó környezetéből származó királyi nyilatkozatot, mely szerint Alfonz király kijelentette volna,

hogy magától nem mond le az uralomról

és azoknak, akiknek köztársaság kell, csak harcoljanak érte és kockáztassák életüket.

A Press Association madridi jelentése közli, hogy több párizsi bankár a spanyol fővárosba érkezett, hogy a spanyol kormánnyal a pezeta stabilizációja ügyében tárgyalásokat folytassanak le.

London, december 18. A Star című lap telefonösszeköttetést kapott Madriddal és egyik munkatársa beszélgetést folytatott Ena Viktória spanyol királynéval, aki hangoztatta a beszélgetés folyamán, hogy az országban mindenki teljes biztonságban van és semmi veszedelem sincsen. A király a délelőtti folyamán fontos szertartáson vett részt délután pedig egy kaszárnyát látogatott meg.

Egy fiatal zsidó grafikus kiállítása Kolozsváron

A kolozsári „Ellenzék” karácsonyi vásárának a Katolikus gimnázium dísztermében elhelyezett kiállítása keretében Katz László, máramaroszi zsidó származású fiatal zsidó művész tizenegy tus-, illetve ceruzarajzát állította ki. Ezek a rajzok, illetve kompozíciók egy egészen komoly fiatal művész megnyilatkozásai, akinek nemcsak a rajzolás illusztráló képessége adatott meg, hanem erősen fejlett fantázia és komponáló-készség is. Kiállított képei feltűnnek a rajtuk megrögzített témák eredetiségével, finomságukkal, a térbe és síkba harmónikusan beillesztett, szinte propagatív erejű elképzeléseikkel. Rajzkészsége még nem teljesen iskolázott, még nem teljesen kifejező, ennek ellenére szemléltető ereje feljogosít bennünket arra, hogy szép jövőt jósoljunk a fiatal művésznek. Rajzai közül különösen három ragadja meg a figyelmet: „A gettó viziója”, „A háboru gyümölcsei” és a „Katona-fiának” címűek. Katz László még nagyon fiatal s így a fejlődési lehetőségek teljes mértékben adva vannak számára. Reméljük, hogy ezeket a lehetőségeket ki is fogja aknázni.

A kiállítás keretében egyébként néhány nagynevű művész: Ziffer Sándor, Perbott-Csaba és Jándi Dávid néhány kivételes szépségű képei is helyet foglalnak.

THOMAS MANN:

MARIO ES A VARAZSLÓ Rendetlenség és kora bánat 2 kötet börkötés, tokban 326 lej. Vidékre utánvétellel küldi

LEPAGE, CLUJ

Romániában a munkanélküliek száma meghaladja a százezret

de a munkaügyi minisztérium csak 31 ezerről tud. — Erdélyben minimum 45000 munkanélküli él. Az ország egyik részében sincsenek pontos adatok a munkanélküliségről

Bucuresti-Bukarest, december 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Amint azt az Uj Kelet is közölte, a munkaügyi minisztérium elkészítette a munkanélküliek statisztikáját, amelyben az egész ország területén 31 ezer munkanélkülit tüntet fel. E kimutatás körül heves viták folytak illetékes helyeken, mert tudvaló, hogy ez a kimutatás a külföldnek, illetőleg a Népszövetség mellett működő genfi munkaügyi hivatalnak készült, amely évről évre statisztikát közöl a Népszövetség tagállamaiban lévő munkanélküliségről. A hivatalos statisztika ugyanis csak elenyészően kis részét látja meg a munkanélküliek ezreinek, mert Romániában legalább háromszor annyi a munkanélküli, mint amennyit a minisztérium hivatalos statisztikája kimutat.

A hivatalos statisztika hiányosságai

A bukaresti lapok igyekeznek hozzávetőlegesen pontos statisztikát összeállítani a romániai munkanélküliségről és még ezek a hiányos adatok is azt igazolják, hogy vannak tartományok Romániában,

amelyeknek munkanélkülei magukban is meghaladják ezt a számot, amit az egész ország területére mutat ki a munkaügyi minisztérium.

Csak Erdélyben legalább 45 ezerre tehető a munkanélküliek száma, ami világosan tünik ki a munkásbiztosító pénztárak kimutatásából. A munkásbiztosító pénztáraknak ugyanis a háztartási alkalmazottaktól kezdve a magántisztviselőig az összes, a munkások és alkalmazottak kategóriájába tartozó egynék tagjai és nem kell egyéb, mint összehasonlítani a munkásbiztosító pénztárak tagjainak statisztikáit és ebből kimutatható, hogy hány munkás van Erdélyben munkanélkül.

A munkanélküliség Erdélyben

Az 1927. évi statisztikát az 1930-sal összehasonlítva kitűnik, hogy a munkásbiztosító el tagjainak:

Gyulafehérvár 3247, Dés 6686, Nagyvárad 2350, Resica 2050, Sepsi-szentgyörgy 3878, Segesvár 2168, Marosvásárhely 2009, Temesvár 4763, Déva-Petrozsény 11 ezer 659. A többi biztosító pénztárnál a differencia kisebb. A feltüntetett helyeken a munkanélküliséget a következő elbocsátások okozták: Gyulafehérváron a mőcök és erdőmunkások, Désen a beszüntetett fűrésztelepek elbocsátott munkásai révén, Temesváron, Marosvásárhelyen és Nagyváradon a fémipari munkások elbocsátása következtében, Resicán és Petrozsényben pedig az ezerszámra menesztett bányamunkások maradtak munka nélkül. Ez a kimutatás számszerűen bizonyítja, hogy csak Erdélyben legkevesebb 44 ezer 995 munkanélküli van és már ez a szám is több, mint 13 ezerrel mulja felül a hivatalos statisztika adatait.

A statisztika Bukovinában mintegy 2 ezerben állapította meg a munkanélküliek számát. Ez a szám komolytalan, mert magában Csernovitzban több a munkanélküli, nem számítva a favállalatok százaát, amelyek a lehetetlen viszonyok következtében működéseiket beszüntették és az egész országgrészben a munkások ezreit bocsátották szélnek. Ugyancsak kétezer lélekszámban állapítja meg a kimutatás Beszarábia munkanélküleit is, holott csak a dunamenti beszarábiai városokban jóval felülmulják a munkanélküliek ezt a számot. A régi királyságban hiányzanak a pontos adatok, mert itt nincsenek munkásbiztosító pénztárak. De magában Bukarestben hatalmas a munkanélküliek száma,

bár a hivatalos statisztika azt állítja, hogy a fővárosban ezeröttszáz munkanélküli él. Ez a szám valósággal neveléses, mert ugyanakkor midőn Kolozsváron a munkanélküliek száma meghaladja az ezret, nagyon valószínű, hogy a fővárosban csak ezeröttszáz munkanélküli volna.

A félmunkanélküliség

Misem jellemzőbb, hogy maga a CFR hivatalos kimutatása, amelyben a munkáselbocsátásokról számol be, 12 ezer elbocsátott munkásról tud. Nem kevésbé szomorú a helyzet a kikötővárosokban, ahol összesen mintegy tizenegyezer munkás él, akiknek többsége munka nélkül áll a pangó hajóforgalom következtében. Nem veszi tekintetbe azonban a munkanélküliek hivatalos statisztikája az ugy-

nevezett félmunkanélküliséget sem, amely pedig az ország ipari telepein a legkétségbeejtőbb nyomornak okozója. Resicán, Zsilvölgyében, a petróleumtelepeken a munkások ma csak három napot dolgoznak hetenként, ami azt jelenti, hogy eddigi éhbéreiüknek is csak felét kapják meg.

A hivatalos statisztika eme hiányos adatait nem kellene olyan szigorúan venni figyelembe, abban az esetben, ha az egyéb célt nem szolgálna, mint azt, hogy a külföld felé a romániai gazdasági helyzetet jóságban tüntesse fel. De a munkaügyi minisztérium a munkanélküliek segélyezését is ennek a statisztikának alapján akarja megoldani, ami pedig azt jelenti, hogy a 31 ezer felé szétosztásra váró munkanélküli segélyt tulajdonképpen száz-ezer embernek kell majd szétosztani.

A mi népszámlálásunk

Ujra elérkezett az ideje annak, hogy fiatal zsidó fiúk és leányok házról-házra, ajtóról-ajtóra járjanak, hogy mint a zsidó nép önkéntes népszámlálási számba vegyék azokat, akik Palesztina felépítésének grandiózus munkájával azonosítják magukat. Erdélyben is megkezdődött minden városban és minden faluban a sékelkampány, amely az erdélyi zsidóság igazi népszámlálása kell legyen.

Február 24-én ül össze Karlsbadban a Cionista Világkongresszus, amely sorsdöntő órákban, a zsidó népvitalis problémáiról fog tanácskozni. Erre a kongresszusra nemcsak a világ zsidósága, hanem a Népszövetség és

mindenek fölött az angol kormány és az angol közvélemény is felfigyel és a zsidóság egzisztenciális érdeke, hogy a kongresszus mennél impozánsabban képviselje a zsidó népet. Az eladott sékelek számától függ a kongresszus delegátusainak a száma és a sékelek száma mutatja, hogy mekkora zsidó tömeg követeli a zsidó Palesztinát. Csak akkor követelhetjük Angliától a mandátum maradéknélküli teljesítését, ha rá tudunk mutatni arra, hogy a zsidó nép is teljesítette kötelezettségét.

Váltsa ki tehát mindenki a sékelét! Szerezzen mindenki új sékelfizetőket!

A berlini filmcenzura újra megadta a Stahlhelm filmvetítési jogát

Berlin, december 18. Ismeretes, hogy a berlini filmcenzura öt nappal ezelőtt bevonta a Stahlhelm film játsszási engedélyét. A filmcenzura ma délutáni ülésén elhatározta, hogy a Stahlhelm-film vetítési jogát engedélyezni fogják. Politikai körökben élénken kommentálják az intézkedést, melyet arra magyaráznak, hogy a filmcenzura a nemzeti szocialisták nyomásának engedett.

A Stahlhelm-film ugyanis a Stahlhelmek egykori felvonulását vetítette és politikai körökben tartott attól, hogy a film vetítése külpolitikai bonyodalmakra fog vezetni. A nemzeti szocialisták sajtója a film betiltása után heves sajtókampányban támadták a filmcenzurát, mely végül kapitulálni volt kénytelen Hitlernek előtt.

Ujra visszaállítják a nyolc osztályos középiskolát

Mindössze 25 millió lej államsegélyt kapnak a kisebbségi iskolák

Bucuresti-Bukarest, december 19. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A parlament pénzügyi bizottsága tegnap este tárgyalás alá vette a közoktatásügyi minisztérium költségvetését. Az ülésen Costachescu is részt vett és válaszolt a költségvetés ellen elhangzott ellenvetésekre. A bizottság ülésén Hanes nemzetipárti képviselő tartott nagyobb beszédet, amelyben okszerű fejtegetéssel részletezte a költségvetés hiányosságait. Hanes tiltakozott az ipar és mezőgazdasági iskolák megszüntetése ellen, majd kérte, hogy a költségvetés irányozzon elő a beszarábiai tanítók számára 10 milliót, a középiskolák nyolcadik osztályának visszaállítására pedig 71 milliót.

A bizottság Hanes utóbbi javaslatát elfogadta és valószínű, hogy a kormány újra visszaállítja a középiskolák nyolcadik osztályát. Ez a probléma már azóta kísért a közoktatásügyi minisztériumban, amióta a liberális kormány egy rendelettel megszüntette a nyolcadik osztályokat. A nyolcadik osztály megszüntetése azon-

ban nem vezetett eredményre sem pedagógiai szempontban, sem pedig a diákok továbbtanulási lehetőségeit nem segítette elő, mert külföldön a hét osztályú középiskola érettségi bizonyítványát többnyire nem fogadják el.

A bizottságban jelen volt kisebbségi parlamenterek kérdést intéztek a miniszterhez, hogy a kisebbségi iskolák milyen államsegélyben fognak részesülni. A miniszter kijelentette, hogy a kormány a kisebbségi iskolák számára 1931-ben 25 milliót fog kiutalni.

Ugyvédi határ-időnapló 1931

Teljes angolvásonkötésben 480 Lei

Vidékre utánvétellel küldi: **Lepage, Cluj**

Mesekönyvek Ifjusági regények

Benedek Elek: Ócsike levelei	50
Benedek E. Pajkos Peti huncutságai	50
Benedek E. Pajkos Peti újabb huncutságai	50
Fábián: Zöld Elefánt	50
Gárdonyi Géza: Zöld erszény	50
Gárdonyi G.: Mindentudó Gergely	50
Gárdonyi G.: Mindentudó Gergely II. rész	50
Grimm mesék	50
Sztrókay: A kis ezermester	50
Z. Tábory: Figurás Jóska	50
Z. Tábory: Világjáró Péter	50
Tutsek Anna: Vidám Jankó	50
Tutsek Anna: Tréfás mesék	50
Ezeregyéjszaka legszebb meséi	68
Benedek: Igy volt, mese volt	94
Benedek: Válogatott állattörténetek	136
Andersen legszebb meséi	75
Cooper: A méhvadász	75
Defoex: Robinson Crusoe	75
Gárdonyi: Nagyapó újabb tréái	75
Grimm: Hófehérke és más mesék	75
Grimm: Piroska és a farkas és más mesék	75
Benedek: Mesemondó esték (album)	175
Andersen mesék (Nagyalbumak)	140
Ezeregyéjszaka meséi (Nagyalbum)	140
Válogatott Grimm mesék	140
Gulliver utazásai (Nagyalbumak)	140
Legszebb Grimm mesék	109
Benedek: Állatok meséinek (Album)	95
Dugó Dani pajtásai (Albumak)	95
Hauff: Gólyakalifa és más mesék	95
Hamupipőke és 100 mese (Nagyalb.)	272
Gárdonyi: Nagyapó 100 tréfája (Nagyalbum)	180
Csori csirkász társasága	128
Babits Mihály: Aranygaras	82

Ifjusági regények:

Rákosi: Kis Kelemen	150
Tábory: A nemzetközi örs. ktve	170
Három cserkész Afrikában	204
Ray: Repülő kötve	
Pale Huld: 44 nap alatt a föld körül	136
Csengey: A mocsarak királya	128
Dixon: Óceánrepülő	150
Mikszáth Kálmán: Tavaszí rügyek	128
Mikszáth Kálmán: Két koldusdiák	128
Mark Twain: Koldus és királyfi	150
Verne Gyula: Grant kapitány gyermekei (2 kötet)	289
Verne: Két évi vakáció (2 kötet)	289
Verne: Hatteras kapitány	200
Verne: Strogoff Mihály	170
Verne: A tizenöt éves kapitány	170
Apor-Nagy: Hogyan készül	300
Molnár: Pál uccai fiúk	92
Jack London: A vadon szava	136
Cervantes: Don Quichote kalandjai	136

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában Vidéki szállításnál a portóköltseget fel számítjuk. Az összeg előzetes beküldése esetén portómentes szállítás

Villamosvasúti sztrájk Lyonban. Párizsból jelentik: Lyonban villamos-sztrájk tört ki. A villamos alkalmazottak azért léptek sztrájkba, mert a köz- uti villamosvállalat teljesen alaptalanul elbocsátott egy alkalmazottat. A villamosforgalom egész nap szünetelt a városban és csak a legfőbb utvonalakon közlekedett időnként egy-egy kocsi, a melyet mérnökök vezettek. Mivel a forgalom szünetelése súlyos anyagi károkat okoz a vállalatnak, az igazgatóság visszavette az elbocsátott alkalmazottat s ezután a sztrájk megszűnt.

Newyork ünnepli Einstein. Az Amerikában tartózkodó Einstein professzor tiszteletére Newyork városa hivatalos fogadóestélyt rendezett, amely rendkívül impozáns keretek között folyt le. A városháza dísztermében James Walker, Newyork polgármestere és Murray Butler professor, a Columbia-egyetem rektora, üdvözölték Einstein, akit mint a szellem birodalmának királyát aposztrofáltak. A városháza ünnep- lés után Einstein fogadta a Keren Kaje met jelenleg Amerikában tartózkodó vezetőjét, Ussiskint, aki ünnepélyes formában nyújtotta át neki a Keren Kaje- met aranykönyvébe való bevezetéséről szóló okmányt. Este Einstein előadást tartott a cionizmusról a newyorki rádió- ban. A nagy tudós kifejtette, hogy az a reakció, amelyet az angol kormány Fehér Könyve a zsidóságból kiváltott, beszedés bizonyossága a zsidó nép élni- akarásának. Fontos azonban az is, hogy a palesztinai zsidók különös figyelmet fordítsanak az arabokhoz való viszo- nyuk alakulására, hogy az a feszültség, amely ma a két Palesztinában élő nem- zet között fennáll és amely a zsidóság elleni ellenséges megnyilatkozásokra adott alkalmat, a jövőben megenyhül- jön.

Vitriolos m Budapestről jele- majdnem egyidő- rénylet történt B- Telep uccában. A- áldozata egy Sz- munkás, akit e- szembeöntött. S- sebeket szenved- vesztí szemevilá- merénylet áldozá- lesége, akit a fé-

Halálos ba színházában. Pár- ban a Pigalle szí- lághírű és nagy- színházában ha- Egyik színész sz- után vissza akar- kor a színpad sz- zuhant és nyakát- színén nyomban

HI

Az Uj Kelet az- bántási zsi- Főszerkesztő- Felelős szerke- Bukarest- Hátszegi Er- Cikkeink utánn- megjelölésé-

A százéves

A zsidó irodal- a Haszkalah-ko- jének. Juda Ló- születésnapját. R- sajtó szentel me- Gordon emléké- Bialik: 1892-ben- amely klasszika- irodalmi és pedá- Juda Léb Gor- Vilna városában- rában csatlakozo- lévő zsidó felv- hoz, a Haszkala- ban lelkesen ha- irányban való n- kus költeményei- árájot" (Az o- Cidkijáhu beré- jáhu a börtömb- doxia részéről a- támadásokra. 18- világozására a- mint a szentpé- tikkára lett. E- 1879-ben mint a- tallan egyéni- Visszatérés- együtt kiadja a- folyóiratot. Késő- szemmel nézte n- vániai zsidó isk- kifejtett érdeme- Vilna díszpolgár- Amikor Gordon- ismeréshez, hog- mozgalom még k- heti a zsidóság- meleg szeretettel- zeti mozgalom f- sebb szövetség- mozgalomnak. Irodalmi műve- sokon kívül, a- valamint a „Da- hosszabb költem- huda" című a- ménye emelkedé- tek meg levelei. Ságának leérték- és csak 1918-ban- vel halála után. üzetésben irt na- Juda Léb Gor- a legkedveltebb- egyes versei az- vel hatnak az ol-

Szabó Imre ban jelenik m- Imre folyóirata: irat az életérdek- megvitatása mel- írók legjobbjain- világozó iratait- első száma közli- novelláját, Révés- ridi publicista k- riportját a es- Aseh önvallomá- nek Jézus életé- Regényt Szabó I- életéből. A folyó- évre 700 lei, félle- 180 lei. Előfizé- Kelet könyvosztá-

Könyvek regények

Table listing books and prices: like levelei 50, Peti huncutságai 50, Peti újabb hun- 50, ...

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja. Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc. Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő, Hotel Imperial. Cikkeink utánnnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Aszázéves Juda Léb Gordon

A zsidó irodalmi világ most ünnepli a Huszkalah-korszak híres héber költőjének, Juda Léb Gordonnak százéves születésnapját. Különösen a palesztinai zsidó szentel meleg megemlékezéseket.

Juda Léb Gordon 1830-ban született, Vilna városában. Mag egész fiatal korában csallakozott az akkor virágzóban lévő zsidó felvilágosodási mozgalomhoz.

A Huszkalah-hoz, amelyek sorában lelkesen harcolt a zsidóság világi irányításáért. Szatirikus költeményeiben, mint a „Bén siné aról” (Az oroszán torkában) és „Cikkijáhu berét hapókudol” (Cikkijáhu a börtönben) vázolt az ortodoxia részéről ellene intézett súlyos támadásokra.

1872-ben a zsidók felvilágosítására alakult társaság, valamint a szentpétervári zsidó hűlköztség titkára lett. Egy feljelentés alapján 1879-ben mint politikailag megbízhatatlan egyént Szibériába száműzték. Visszatérése után Zederbaummal együtt kiadja a „Hamélit” című héber folyóiratot. Később a kormány is jobb szemmel nézte már működését és a litvániai zsidó iskolák fejlesztésében körül kifejtett érdemeiért az orosz kormány Vilna díszpolgárának nevezte ki.

Amikor Gordon később eljutott a felismeréshez, hogy a felvilágosodási mozgalom még korántsem eredményezheti a zsidóság belső felszabadulását, meleg szeretettel fordult a zsidó nemzeti mozgalom felé és egyik legteljesebb szöveggyűjteménye a Chibbat Zion mozgalomnak.

Irodalmi műveiből, a szatirikus írásokon kívül, a „Dávid és Michael”, valamint a „Dávid és Barzilai” című hosszabb költeményei és a „Mistó Jehuda” című népköltés mesegyűjteménye emelendők ki. Halála után jelent meg levelei, amelyek írói munkásságának leértékesebb részét alkotják és csak 1918-ban, tehát huszonhat évvel halála után, jelent meg a számvetésben írt naplója.

Juda Léb Gordon még ma is egyike a legkedveltebb héber költőknek és egyes versei az aktualitás frissességével hatnak az olvasóra.

Szabó Imre folyóirata. A napokban jelenik meg Kolozsváron Szabó Imre folyóirata: a Kelet Népe. A folyóirat az életérdekeinket érintő kérdések megvitatása mellett a hazai és külföldi írók legjobbjainak szórakoztató és felvilágosító iratait öleli fel. A Kelet Népe első száma közli többek között Ujvári P. novelláit, Révész Andor, a híres madridi publicista levelét, Ila Ehrenburg riportját a esodarabiról, Schalom Aseh önvallomását és Josef Klausnernek Jézus életéről szóló ismertetését. Regény Szabó Imre ír a spanyol zsidók életéből. A folyóirat előfizetési ára egy évre 700 lei, félévre 360 lei, negyedévre 180 lei. Előfizetéseket elfogad az Uj Kelet könyvosztálya is.

Vitriolos mérénylet Budapesten. Budapestről jelentik: Tegnap délután majdnem egyidőben két vitriolos mérénylet történt Budapesten. Az egyik a Telep utcában játszódott le és ennek áldozata egy Szerencsés Sándor nevű munkás, akit egy asszony vitriollal szembeöntött. Szerencsés súlyos égési sebeket szenvedett és valószínűleg elveszti szemvilágát. A másik vitriolos mérénylet áldozata Árkonis Károly felesége, akit a férje öntött le kénszával.

Halálos baleset Rotschild párizsi színházában. Párizsból jelentik: Párizsban az is, hogy a Párizsi színházban, Rotschild színházában nagy pompával felszerelt új színházában halálos baleset történt. Egyik színész szereplésének befejezése után vissza akart térni az öltözőbe, amikor a színpad szélén egy mélyedésbe zuhant és nyakát törte. A színész a helyszínén nyomban meghalt.

MÁR CSAK

2 nap van december 21-ig

Nevezetes dátum, halálkő, sorsfordulópont minden ember életében

Nyeremények kifizetője: ALBINA BANK

A kolozsvári mentők készpénz-sorsjátékának húzási napja!

100 leivel 3,450.000 lejre játszik

1,000.000

Sorsolási eredményről hírlapi és hivatalos nyereményjegyzék

Főnyeremény:

Lei készpénzben

Sorsjegyek az ország minden városában kaphatók: Bankokban, piaci árúknál, tőzsdeknél, fodrász- és más üzletkiosztókban, úgynököknél stb. Sorsjegyek rendelhetők: 117 lej előzetes beküldése ellenében: Központi sorsjegyiroda Cluj-Kolozsvár, Str. Memorandului 16. szám. — Telefon: 833. sz.

Kiirtotta a családját, mert féltette a gondoktól. Párizsból jelentik: A svájci Albertvilleban a Francia Bank ot-tani fiókjának a tisztviselője a feleségét és két kis gyermekét, egy fiút és egy leányt, álmukban gumibottal agyonverte, azután gázzal megmérgezte magát. A bankhivatalnok, aki hosszabb idő óta súlyos beteg volt, azért követte el borzalmas tettet, mert attól félt, hogy családja az ő halála után nyomorba kerül.

Bonyodalom Baudelaire síremléke körül. Párizsból jelentik: A párizsi d'Autremont azt a szenzációs leleplezést közölte, hogy Charles Baudelaire-nek, a nagy francia költőnek a montparnassei temetőben lévő emléke üres és a poéta földi maradványai még mindig a régi helyen nyugosznak, ahol először temették el. A temető vezetősége a leleplezés után kijelentette, hogy a Comodia közlései tényleg megfelelnek a valóságnak. A síremléket 1902-ben állították fel, azóta azonban különböző körülmények megakadályozták, hogy a „Romlás virágai” nagy költőjének a földi maradványait régi sírjából exhumálják és a síremlék alá temessék el. Így tehát Baudelaire rajongói, akik a sírhoz zarándokolnak, csak az üres emlék előtt rótták le kegyeletüket.

Tűzvész elpusztított egy kaliforniai nyaralóhelyét. Newyorkból jel: Oriási tűzvész pusztította el a kaliforniai partok egyik legszebb nyaralóhelyét, Malybou-Beachet, ahol a filmvilág ismert nagyságai szokták a nyári hónapokat eltölteni. A tűz a könnyű anyagokból épített villákat és nyaralókat úgyszólván pereek alatt pusztította el.

Elmarad a heti Oneg Sabbat előadás. A kolozsvári Mizrahi ifjusági csoportok vezetősége emezel értesíti az Oneg Sabbatot látogató közönséget, hogy dr. Eisler Matyas főrabbi halálára való tekintettel ma este, folyó hó 19-én és a jövő héten, e hó 26-án az Oneg Sabbat előadás elmarad. A folyó hó 27-én a katolikus gimnázium dísztermében megtartandó műsoros chana-estély szereplői ma, pénteken este fél nyolc órakor jelenjenek meg a Mizrahi helyiségében, Str. Baron L. Pop 10. fontos megbeszélés végett.

A Kolozsvári Ref. Fiófogimnázium Igazgatósága tudatja, hogy a titkári irodából eltűnt a „Liceul Reformát de baieți, Cluj 1621. Református Fiófogimnázium” szövegű intézeti peesétet a Minisztérium megsemmisítettnek nyilvánította és 1930. május 25-től kezdve az új peesétet engedélyezte, amelynek körirata a következők: „Liceul Reformát de baieți cu drept de publicitate Cluj 1621. Nyilvánossági jogu Református Fiófogimnázium”.

Nem lesz fekete karácsony, ha vídamságot, hangulatot a Garabonciás ünnepi számából merítünk. A 16 oldalas pompás szám csak 10 lej. Háromnapi hamisítatlan jókedv írásban garantálva!

Újabb nyolc bankbukás Amerikában. Newyorkból jelentik: Az észak-karolinai Durhamban, Raleighben és Wilmingtonban nyolc újabb bankbukás történt. Egyik fizetésképtelenné vált wilmingtoni banknak egy félvvel ez-előtt még 40 és háromnegyedmillió betétállománya volt.

Wizó-tea Désen. A dési Wizó szombat, e hó 20-án este 9 órakor nagy-szabású táncos teát rendez a Romania nagytermében. Előadást B. Karpin (Berlin) tart „Herztlől Gordonig” címen. Mindenkit szívesen lát az Elnökség.

Győzött a guatemalai forradalom. Newyorkból jelentik: Az Associated Press jelenti a középamerikai Guatemalából, hogy a forradalom súlyos kimenetelű uccai harcok után a köztársaság fővárosában győzedelmeskedett. A hadgyminisztert halálos lövés érte. A kormány lemondott s átadta helyét a győztes forradalmároknak. A köztársaság északi részében még folynak a harcok a felkelők és a távozó rezsim esapatjai között.

Viharba került az olasz hidroplánraj. Madridból jelentik: Cartagenaából érkezett jelentések szerint az óceáni utra startolt olasz hidroplánraj a Baleari szigetcsoporthoz közelében erős viharba került és ezért az esti órákig csak nyolc hidroplán érkezett meg a délspanyol kikötővárosba. A többi vizi-repülőgépek nem tudtak megközelíteni a viharral s a szigetcsoporthoz egyike közelebb a riói öböl vizére szállottak két anyagszállító hidroplánnal együtt s csak ma folytatták az utat Cartagena felé.

Rykov végleg visszavonul a közéletől. Londonból jelentik: Az Evening News értesülése szerint Rykov, a népbiztosok tanácsának elnöke néhány napon belül végleg visszavonul a közéleti szerepléstől. Az a hír, hogy száműzték volna hetekkel ezelőtt, meg felel meg a valóságnak, mert visszafoglalta hivatalát, de egészségi állapotára való hivatkozással távozásának engedélyezését fogja kérni.

Készül a béke Amerikában! Washingtonból jelentik: A lapok jelentése szerint a tengerészeti minisztérium szakértői előtt bemutatott egy elektromossággal hajtott vizalatti torpedót, amely nagy sebességgel halad előre kilövés után a vízben és annak felszínén sem árulja el a veszedelmes hadiszerszám közlekedését. A torpedót több kilométer távolságra is ki lehet löni.

A vértetőző suhanc le akarta löni az apját. Ma délelőtt megdöbbentő feljelentés érkezett a kolozsvári rendőrségre. U. Mihály iparosmester megkötözve vezette a rendőrségre 19 éves fiát és előadta, hogy az elmúlt éjjel, míg ő ismerőseivel volt vacsorán, a fia revolvért szegzett 16 éves hugára és azzal a fenyegetéssel, hogy lelövi, ha segítségért kiált, erőszakot követett el rajta. Brutális tette után a fiu elmenekült, a szerencsétlen fiatal lány pedig eszméletlenül maradt a szobában. Mikor késő éjjel az apa hazaérkezett, felélesztette lányát és megdöbbenve hallotta, hogy mit tett a fia. U. ekkor fia keresésére indult és megtalálta a faskamrában elrejtözve. Az apa ütlegelni kezdte fiát, aki erre revolvért rántott és ha az apja nem ütötte volna félre a kezét, lelötte volna édesapját. U. összekötözte a fiut, egész éjjel a faskamrában hagyta és csütörtök délelőtt összekötözve beszállította a rendőrségre. Itt a fiu az a valómást tette, hogy ittas állapotban követte el tettet. Ma délben az embertelen fiut átkísérték az ügyészség fogházába.

NAPRÓL-NAPRA

Mellon amerikai pénzügyi államtitkár unokaöccse feleségül kapta Ethel Rowleyt, egyik dúsgazdag newyorki bankár leányát. Amikor a fiatal pár a násznép jelenlétében az oltár elé járult, általános meglepetésre a pap kijelentette, hogy az esketésre nem hajlandó, mert a frigyel egyházilag már megáldották. A fiatal pár ekkor beismerte, hogy titokban egy évvel ezelőtt tényleg megtartották esküvőjüket, mivel akkoriban a leány szülei még nem akarták beleegyezésüket adni a házassághoz. Az esketési szertartás elmaradt, de a lakodalmat igen vidám hangulatban mégis megölték.

Venezuela, Columbia, Chile, Ecuador és Panama köztársaságok fővárosaiban Bolívar Simon délamerikai szabadsághős halálának századik évfordulóján nemzeti ünnepeket tartottak, amelyek melátták a szabadsághős pályáját és jelentőségét, akinek minden események meggyőződése irányította. Az amerikai püspöki kar ez alkalomból üdvözlő iratot intézett a bogotai érsekhez, amelyben hódoló elismeréssel emlékezik meg Bolívarról.

Az olasz főváros kormányzójának rendeletére újabb hatvanhárom kereskedő üzletet zárták be, mert az élelmiszereket a fasiszta tartományi szervezet által megállapított árnaknál drágábban árúsították.

A baiderabadi maharadza, aki a világ leggazdagabb embere és akinek csak arany- és drágakövekből több mint százmillió fontot ér, levelet intézett az Angol Bank igazgatóságához, melyben arra való hivatkozással, hogy államának kincstárai megteltek, bejelentette, hogy 625 ezer font sterling értékű aranyat és ezüstöt akar elhelyezni a bank páncélszekrényeiben. A bank igazgatósága külön sajtó bocsát a maharadza kincseinek elhelyezésére rendelkezésre.

Az ismertlen katona sirjánál Párizsban tegnap Bolívar-emlékünnepély volt, amelyen a kormány hat tagja is jelen volt. Madridban a király részvételével tartották meg az ünnepeket a kormány tagjainak és a diplomáciai testületnek jelenlétében. Berlinben a Bolívar-ünnepeken Curtius dr. birodalmi külügyminiszter méltatta Bolívar érdemeit.

Az angol alsóház 615 tagja közül egy manchesteri asszony szerint 609 képviselő udvariatlan. A hölgy, kinek adóügyét nem éppen kedvezően intézték el a pénzügyi hatóságok, nyolc gépírt oldalas panaszíratot juttatott el az alsóház összes tagjaihoz. Iratára mindössze hat képviselő tartotta érdemesnek válaszolni. Erre a szigorú hölgy újabb leveleket sokszorosított a választ nem küldött honatyáknak és ezekben szigorúan megrotta őket a válaszadás elmulasztásáért s követendő példának állította eléjük a hivatásuk magaslatán álló hat képviselőt, akik válaszoltak a hozzájuk intézett levelekre.

Lehár Ferenc Budapestre érkezett s ma délelőtt már személyesen dirigálta a Mosoly országa című daljátékának operaházi zenekari főpróbáját. A főpróbában mindkét szereposztás művészei jelen voltak.

Hirdetéseket, előfizetéseket az Uj Kelet részére felvesz és reklamációkat elintézt: Blum Zsigmond Oradea, Strada Rimanóczy 4., I. emelet.

Kokaincsempészeket leleplezték le Budapesten. Budapestről jelentik: A rendőrség kokaincsempészbándát leleplezett le, akiket a frankfurti titkos szervezet irányított magyarországi tevékenységében. Nagymennyiségű kábítószert és hamis utleveleket is lefoglaltak. A banda tagjait őrizetbe vették.

A Haggibbor táncos teadélutánját, amely az elmúlt vasárnap kényszerűen elmaradt, december 21-én rendezi meg, még fokozottabb előkészületekkel biztosítva annak sikerét. Tekintettel a Chanuka-ünnepre, a teadélután éjtél fog tartani és kábarészámok, valamint más meglepetések fogják a népszerű egyesület vendégeit szórakoztatni. A táncos tea a Haggibbor új klubhelyiségében (Str. Bratianu No. 28.) kerül szervírozásra.

KÖZGAZDASÁG

Megbukott a gabona-törvény

A nagy- és kismalmok együttes akciója következtében a gabona-törvénytervezetet újjáalakítják

Timisoara-Temesvár. december 18. A gabonaértékesítési törvénytervezet körül folytatott harcok új fázisba jutottak. Miután a gazdasági bizottság a tervezetet alkotmányellenesnek minősítette, úgy a nagymalmok, mint a kismalmok külön tanácskozásokat folytattak s ennek eredményeképpen csaknem egyöntetű álláspontra helyezkedtek a törvénytervezettel szemben.

Ezzel a tárgyalásokkal egyidőben volt az Ugir gyűlése is, melyen elhatározták, hogy a szövetség tiltakozik a terv keresztülvitele ellen, miután

lisztadó bevezetésével még korántsem lehet a mezőgazdasági válságot megszüntetni.

Ezzel csak a fogyasztót terhelnek meg. Az Ugir tehát eljuttatta a kormányhoz memorandumát, melyben a legmesszebb menő tiltakozását fejezi ki a tervezetnek törvénybeiktatása ellen. A nagymalmok aggodalommal szemlélték a kormány bizalmas tárgyalásait magyar gazdasági körökkel is, amire tudvaleg azért volt szükség, mert a kormány

idegen tőkével szeretne volna az ekszportliszt elhelyezési kérdést megoldani.

A nagymalmok most saját maguk elhatározásából tiltakoztak a tervezet realizálása ellen s annak alapjaiban való megváltoztatását követelték. Ezzel legalább egy időre sikerült a nagy- és kismalmok közötti feszült hangulatot lecsendesíteni. A kismalmoknak a maguk erejére utaltan ugyanis csak nagyon nehezen sikerült volna elérni, hogy a törvénytervezeten némi változtatásokat eszközöljenek, míg most

a nagymalmok akciójára a törvénytervezetet teljesen átalakítják.

Nyilvánvaló, hogy ők is, sőt ma már a kormány is belátta, hogy

az adók eltávolítása elől amugy sem lehetne kitérni.

A helyzet általában nem változna. A törvénytervezet módot nyújtana a fekete liszt gyártására. Számolni kellene továbbá azzal is, hogy az ellenőrzés olyan hatalmas adminisztrációt igényelne, amely

az adóként befolyt jövedelmeknek legalább kétharmadát felemésztené.

Ugylátszik, hogy a kormány is helyt adott ezeknek az érveléseknek s most már Madgearu sem zárkózik el a tervezet gyökeres revíziója elől. A tanácskozásra kiküldött delegátusok egy része hazaérkezett s egyelőre bevárják, amíg az új tervezet elkészül s azután újra Bukarestbe mennek ezt a kérdést immár véglegesen elintézni.

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár megnyitotta szatmári fiókját. Hónapokig tartó tárgyalások előzték meg az Erdélyi Bank és Takarékpénztár szatmári fiókintézetének felállítását. A tárgyalások, — mint az előrelátható volt — már hetekkel ezelőtt eredményre vezettek, úgy, hogy az új fiók már meg is kezdte működését.

Megállapították az új földgázárakat. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi és iparügyi minisztérium tegnap rendeletet adott ki, amely megállapítja az új földgázárakat. A rendelet szerint úgy az UEG, mint a Sonametan által szolgáltatott világítógáz ára 90, a háztartási 80 és az ipari célokat szolgáló gáz ára 70 bani köbméterenként.

urak a leánynevelőben című világhírű nagyoperettet, amelyre hetek óta készül az operettszemélyzet. Az előadás a régi, nagyszabású, igazi énekes operettek hangulatát fogja visszavarázsolni a színpadra. Ötlettel teli, eredeti meséjű szövegkönyv, pazar humor, isteni muzika, nagyszerű táncszámok, fényes francia kosztümök teszik ünneprév a Tisztturak a leánynevelőben előadásait. A főszerepeket Kondor Ibolyka, Betegh Bébi, Nádor Jenő, Réthelyi Ödön, Leövey Leó, Selmeczy Mihály adják, ez előadást Izsák Aladár rendezzi és Stefanidesz József vezényli.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Pénteken fél 9: Magyar Imre, a világhírű budapesti cigányprimás és zenekara, Cselényi József, a budapesti Nemzeti Színház tagja, a magyar dalosverseny győztese és Bodán

Margit nótáprimadonna egyetlen magyar nótáestje. Bérletszünetben, tavalyi helyárrakkal. Ssz. 99.

Szombat fél 9: Tiszt urak a leánynevelőben. (Francia nagyoperett, először. Kondor, Betegh, Nádor, Réthely, Leövey stb. fellépésével). 17. Premiérbérlés. Ssz. 100.

Vasárnap d. u. 6: Meluzina. (Mérsékelt helyárrakkal). Ssz. 101.

Vasárnap este 9: Tiszt urak a leánynevelőben. (Másodszor. 21. B. bérlés. Ssz. 102.)

Hétfő fél 9: Nebántsvirág. (Stolcz Hilda vendégfellépése, új betanulásban, új szereposztásban). 23. A. bérlés. Ssz. 103.

Kedd fél 9: Az élő holttest. (Tolsztoj dráma, Bánhidy László vendégfellépésével). 22. B. bérlés. Ssz. 104.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

Ma, pénteken új műsor kerül vetítésre a Magyar Színház mozijában. Műsoron az amerikai Metro-Goldwyn attrakciója, „Tánc és szerelem” dráma 8 felvonásban, a főszerepekben a két kiváló amerikai filmsztár: Sally O'Neill és Owen Moore. Érdekfeszítő, mindvégig libelinselő esekelmény, gazdag kilitás, művészi színjátás, a legtökéletesebb fotografiai kivitel, az évad legjobb film jei sorába emelte ezen filmalkotást. Előadások: ma, pénteken és holnap, szombaton 3, 5 és 7 órákor. Vasárnap csak két előadás d. u. fél 3 és 4 órákor. Helyárrak valamennyi előadás alkalmával 20 és 10 lej.

Vasárnap d. e. 11 órákor matiné 15 és 10 lejes helyárrakkal

Vasárnap d. e. 11 órákor kacagató burleszk műsorral matiné lesz a Magyar Színházban. Vetítésre kerül 5 falrengetően kacagató 2-2 felvonásos új amerikai burleszk. Helyárrak: 15 és 10 lej.

Pénteken és szombaton 3, 5 és 7 órákor: Tánc és szerelem. Dráma 8 felvonásban. A főszerepekben: Sally O'Neill és Owen Moore. Burleszk kísérő. Helyárrak: 20 és 10 lej.

Vasárnap d. e. 11 órákor matiné: Öt 2 felvonásos új amerikai burleszk. Helyárrak: 15 és 10 lej.

Vasárnap d. u. fél 3 és 4 órákor: Tánc és szerelem. Dráma 8 felvonásban, a főszerepekben: Sally O'Neill és Owen Moore. Helyárrak: 20 és 10 lej.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI
Péntek, december 19.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek. 16: Zenekar. 17: Felolvasás. 17.15: Hírek. 18: Rádiógyetem. 19: Grammfón. 20: Dales. 20.30: Szimf. hangv. — 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. 12: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: A m. kir. Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelés.

lentés, 2.30: Hírek. 4: Az Országos Allatvédő Egyesület meséi. Felolvassa Konce Margit. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Tót-magyar nyelvoktatás. 5.20: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye. 6.20: Gyoriró tanfolyam. 6.50: „Képek a magyar irodalom múltjából. Császár Elemér dr. egyetemi tanár előadása. 7.25: Marrie Darré gondokaművésznek hangversenye. 8: Komáromi János felolvasása. 8.30: A berlini Stúdió németnyelvű „Bánk bán” operaelőadásának közvetítése. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Bura Károly és cigányzenekarából. 10.45: A Magyar Külügyi Társaság előadásorozata. Utána: A cigányzenekar hangversenyének folytatása. — Bécs. 20.50: Új operettfraszletek. — Berlin. 20.30: Erkel: Bánk bán című operája.

Breslau. 20.30: Filharmónikus hangverseny.

Stuttgart. 22.10: Baussern: Die Ungarische c. szimfóniaja.

Varsó. Kattowitz, Poznan. Filharmónikus hangv.

Milánó. 21.30: Lengyel est.

Róma. 21.15: Vegyes hangv.

Prága. 22.20: Korunk zenéje.

Pozsony. 17.30: Magyar óra.

Beigrád. 22.50: Hangv. Kálmán: Marica grófnő, Lehár: Frasquita.

Ósló. 20: Filharmónikus hangverseny.

Humperdinek: Jancsi és Juliska, Schuber: Rosamunda, Sibelius: Elégia és musette, Berlioz: Gyermekek, Haydn: London, Mendelssohn: Szentivánéji álom.

Szombat, december 20.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, időjelzés, grammfón. 15.30: Tanulók műsora. 16: Rádiózenekar. Dieker: Induló, Suppé: Költő és paraszt, Donizetti: Lammormoori Lucia, Holmes: Tokasál, Bece: Amalfii szerenád, Mendelssohn: Barcarola, Puccini: Tosca, Mendelssohn: Tavaszi dal, 17: Felolvasás. — 17.15: Hírek. 17.30: Rádiózenekar. 18: Rádiógyetem. 19: Grammfón. — 20: Popescu fűrészeneművész előadása. — 20.15: Felolvasás. 21: Jazz. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. 12: Déli harangzó. 12.05: Eugen Stepat balaljakzenekara. 12.25: Hírek. — 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 3.30: Szitnyay Zoltán novellája: Az első bánat. Felolvassa a szerző. 4: Horthy Miklósné: „Karácsonyi örömök a szegényeknek”. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.30: A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánya. 6.30: Csóka Béla magyar nótákat énekel Farkas Jenő és cigányzenekarának kíséretével. 7.25: Az Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Lehár Ferenc: „A mosoly országa”. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Grammfónhangverseny.

Bécs. 22.10: Zenekari hangv.

Berlin. 19.40: Rádiózenekar. Weber: Oberon, Mozart: Adagio hegedűre és zenekarra, Csajkovszky: Hattyú-tó szvit.

Hamburg. 19: Strauss Richard zene.

Stuttgart. 20: Zeller: Madarász című operettje.

Varsó. 22.15: Towje Hakehe la Rue tenorista hangv.

Pozsony. 22.35: Grammfón. Prága. 21.40: Csellóverseny. — 22.20: Grammfón.

Pro hirdetések

Ezüstöt legmagasabb napiáron vesz „TACAMUL” ezüstárugyár, Kornis uca 6. Renner palota mellett.

Mindennap frissen fejt kóser tehén és bivalytej, valamint egy tehéntől fejt escesemőtej kapható Schwartz Ignácné vegetárius éttermében, Reg. Ferdinand 10. szám.

Minden szempontból kifogástalan kézimunkát csak Fisch Böske kézimunkaszalonjában vásárolhat, Malom u. 16.

Bármilyen élelmiszer, mezőgazdasági termékek, gyümölcsök és gyümölcszék eladását vállalom, esetleg saját számámra vásárolok. Rosenblüth Ferenc Bucuresti, Str. Mihail Cogălniceanu 43.

Foglalkozást találhat minden kereskedelmi vagy ipari munkanélküli a Generala Biztosítási Társaság elűi képviselőténél, Strada Iorga 3. Jelentkezés 10—12

XIII. EVI Cluj—K decemb 5691 E

Az Uj Kelet és banság Cikkeink forrás meg Kéziratokat megörzésü

Egy diktát lázbeta

Külp A Duce ismé az olasz szenát uttal nem volta nem ragadtatta inkább lehető részéről bizony beszéd minden mentesen. tag objektívitásnak fasisztaellenes gátóva hangoz súlyos gazdasá mindazok az fasiszmus nagy sisteregtek fel:

Mussolini p megjelölte az er ribb süttétjét a válság iszapjál alaposan megfo nyire valóság tétélezés, annak nyitka, hogy hozzányulni a viselőik fizetésé azoknak fizetés donképpen legv voltak, legalább szizta rezsimm további folyam beismerni, hogy gazdaság súlyos túl. Beismerte, és a politikai bi ásta alá az olasz társat. Természe hogy ennek ell sági szerződést. nem hangoztatt mit ért politik Nem nehéz azo Duce politikai fasiszmus bizor sok tekintetbe keserü realizac len leépíteni na nak hamisnak. a nagyhangu ig vigasz és remé lamodni. Ezen már édeskesves számba is vehe világ aranykés amerikai és a f ban halmozodo arany mellett országban is me esztendő bőjtje solini megszűnt vallássá emelte lagos gazdaság kedvéért, — s radt, csupán a fasiszta világ hirdettett konce

Spanyolorszá száinni a forr Pedig Berengu megtesz arra, társasági, vagy ezzel egyenlő: vivott harc mi Börtön, golyó, igazgatás terro hogy a tömegel a klerikalizmus alól visszazori azonban az. k óráig használ. ma sikerül Ma nie, akkor holi fel a forradal sikerült leszer kot, akkor Alli

Spanyolorszá állapotában va tetőleg ideig- szerelni nem le

Színház-Mozi

A Román Opera műsora

Péntek, dec. 19: Bukaresti vendégtársulat.
Vasárnap, dec. 21 (este): Hoffmann mesei.
Hétfő, dec. 22: Sámson és Delila.
Szerda, dec. 24: Szünet.
Csütörtök, dec. 25 (délután): Jancsi és Juliska. (Hänsel és Gretel.)
Péntek, dec. 26: „Seara Mare” és „La sezoitoare”.
Szombat, dec. 27 (délután): Mártha.
Vasárnap, dec. 28: „Seara Mare” és „La sezoitoare”.
Hétfő, dec. 29: Pillangókisasszony.
Szerda, dec. 31 (délután): Jancsi és Juliska. (Hänsel és Gretel.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Ma este: Magyar Imre, Cselényi József és Bodán Margit hangversenye. Óriási érdeklődés mutatkozik a közönség minden rétegében a Magyar Színház ma esti hangversenye iránt. Az előveteli pénztár szinte ostrom alatt áll, mert mindenki hallani és látni akarja a magyar nótá három leghívatottabb művelőjét. Magyar Imre cigányprimás a királyi udvaroknak kedvence cigánya s ha a magyar muzsikát emlegetik valahol, akkor Magyar Imre nevét is okvetlenül vele említik. A mult héten megtartott magyarországi cigányversenyen abszolút fölényvel győzött Magyar Imre és zenekara. Cselényi József nek, a Nemzeti Színház kitűnő tagjának nevét szintén minden magyar ember ismeri. Ő nyerte meg a magyar dalosverseny első díját. Bodán Margit, a rádió híres nótáprimadonnája és Oláh Gusztáv cimbalomművész nevei szintén olyan márkák, amelyek feledhetetlen élvezetet garantálnak. Semmi kétség, hogy a mai este az utolsó zugig telt ház előtt fog lefolyni.

Tisztturak a leánynevelőben. Szombaton este mutatja be a színház a Tiszt-

MŰVELT EMBER

KIS KÖNYVTÁRA

TARTALMA:

H. G. Wells: Nagy világtörténete, egész vászonkötésben 1930
Génius kis lexikona, 800 oldal 1931
Móra Ferenc: Ének a buzamezőkről, 2 kötet
Szabó Dezső: Elsodort falu, 3 kötet
Markovits: Szibériai garnizon, 2 k.
Makkai: Ördögsekér, 2 kötet
Paleologue: A cár országa, 3 kötet
Zweig: Ámok, 2 kötet
Thomas Mann: Buddenbrook ház, 2 kötet.

A 19 kötet ára csak:

1200 lej

Kapható az UJ KELET könyvosztályában